

Οδηγός για Επαγγελματίες – Δικανικές Συνεντεύξεις και Προστασία Παιδιών Θυμάτων Βίας στις Ποινικές Διαδικασίες

Co-funded by
the European Union

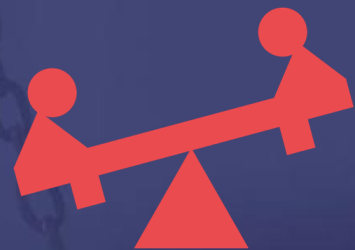

uc3m

Universidad
Carlos III
de Madrid

Women's Support and
Information Center
There is a way out of violence!

CHILD

Towards a child-friendly justice

childfriendlyjustice.eu

Κεφάλαιο 1

Εισαγωγή στο έργο CHILD

Co-funded by
the European Union

uc3m

Universidad
Carlos III
de Madrid

Women's Support and
Information Center
There is a way out of violence!

- Δραστηριότητα γνωριμίας και εισαγωγή
- Εισαγωγή στο έργο CHILD για μια παιδοκεντρική δικαιοσύνη μετά από βία κατά παιδιώνWhat is child-friendly justice?
- Τι είναι η παιδοκεντρική δικαιοσύνη;

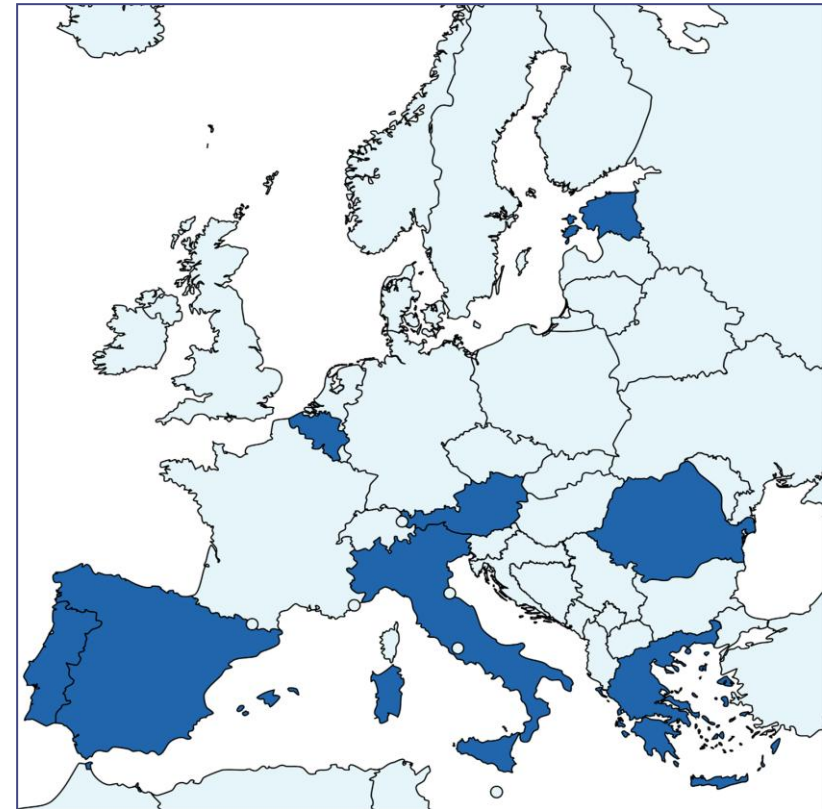
Δραστηριότητα γνωριμίας & γύρος εισαγωγής

- Παρουσιάστε τον εαυτό σας στο άτομο που κάθεται δίπλα σας (5 λεπτά)
- Στη συνέχεια, παρουσιάστε το άτομο που κάθεται δίπλα σας στην ομάδα (10 λεπτά)

CHILD: Προς μια παιδοκεντρική δικαιοσύνη για παιδιά θύματα βίας

- Έργο χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ με εταίρους από 9 κράτη-μέλη της ΕΕ.
- Το έργο CHILD στοχεύει στη βελτίωση και προσαρμογή των ποινικών συστημάτων δικαιοσύνης, ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα στα δικαιώματα και τις ανάγκες παιδιών θυμάτων και μαρτύρων βίας σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Προς μια παιδοκεντρική δικαιοσύνη σε περιπτώσεις βίας κατά παιδιών:
Ανάλυση των πλεονεκτημάτων και των ελλείψεων σε σχέση με την παιδοκεντρική δικαιοσύνη, μέσω της εκπόνησης εθνικών και διακρατικών εκθέσεων.

1. **Ανάπτυξη Ευρωπαϊκού Οδηγού για Επαγγελματίες σχετικά με τις Δικανικές Συνεντεύξεις και την Προστασία Παιδιών Θυμάτων στις Ποινικές Διαδικασίες (Εγχειρίδιο).**
2. **Εκπαίδευση των εμπλεκόμενων επαγγελματιών και διεθνής ανταλλαγή μεταξύ επαγγελματιών.**
3. **Συμβολή στη διαμόρφωση εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών και στη διατύπωση συστάσεων πολιτικής σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.**

Οδηγός για τους Επαγγελματίες

- Βασισμένος στις εθνικές και διακρατικές εκθέσεις που αφορούν τα ισχυρά σημεία και τις ελλείψεις της παιδοκεντρικής δικαιοσύνης.
- Αναπτύχθηκε σε στενή συνεργασία με επαγγελματίες πρώτης γραμμής και εμπειρογνώμονες στον τομέα της παιδοκεντρικής δικαιοσύνης και της προστασίας του παιδιού.
- Απευθύνεται σε όλους τους επαγγελματίες που έρχονται σε επαφή με παιδιά θύματα βίας τα οποία εμπλέκονται σε ποινικές διαδικασίες, όπως εισαγγελείς, δικαστές, δικηγόροι, αστυνομικοί, καθώς και επαγγελματίες των τομέων της υγείας, της κοινωνικής πρόνοιας, της φροντίδας και της υποστήριξης θυμάτων.

Guide for Professionals on Forensic Interviewing and Protection of Child Victims of Violence in Criminal Justice Proceedings

Οδηγός για τους Επαγγελματίες

- Εισαγωγή
- Τι είναι η βία κατά παιδιών (Violence Against Children – VAC);
- Βασικές αρχές μιας προσέγγισης με επίγνωση του τραύματος για τα θύματα βίας
- Το παιδί ως ενεργό υποκείμενο στις διαδικασίες λήψης μαρτυρίας: συμπεράσματα από την αναπτυξιακή ψυχολογία και την ψυχολογία της προσωπικότητας
- Παιδοκεντρικές δικανικές συνεντεύξεις με επίγνωση του τραύματος
- Μέτρα για μια παιδοκεντρική και με επίγνωση του τραύματος προσέγγιση καθ' όλη τη διάρκεια των ποινικών διαδικασιών

Guide for Professionals on Forensic Interviewing and Protection of Child Victims of Violence in Criminal Justice Proceedings

Τι είναι η παιδοκεντρική δικαιοσύνη;

- Τι πιστεύετε ότι είναι η παιδοκεντρική δικαιοσύνη (Child-Friendly Justice – CFJ);
- Μαρτυρία
- Αντιπαραβαλλόμενες αντιλήψεις μεταξύ επαγγελματιών και παιδιών;

Η παιδοκεντρική δικαιοσύνη είναι ένα παιδί που περιβάλλεται από ένα σύστημα μέσα στο οποίο προστατεύεται, ακούγεται και αισθάνεται ασφαλές.

- Απόσπασμα από μαρτυρία κοριτσιού 17 ετών από τη Ρουμανία (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021)

Πλαίσιο Παιδοκεντρικής Δικαιοσύνης του Συμβουλίου της Ευρώπης

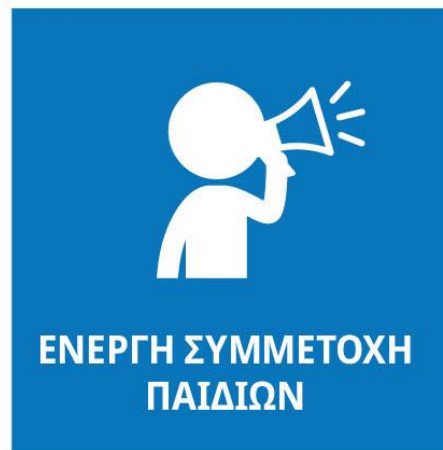
Η παιδοκεντρική δικαιοσύνη αναφέρεται σε συστήματα δικαιοσύνης που διασφαλίζουν τον σεβασμό και την αποτελεσματική εφαρμογή όλων των δικαιωμάτων του παιδιού στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της παιδοκεντρικής δικαιοσύνης και δίνοντας τη δέουσα σημασία στο επίπεδο ωριμότητας και κατανόησης του παιδιού, καθώς και στις ιδιαίτερες συνθήκες της κάθε υπόθεσης.

(Συμβούλιο της Ευρώπης, 2021).

Πλαίσιο Παιδοκεντρικής Δικαιοσύνης του Συμβουλίου της Ευρώπης

Η παιδοκεντρική δικαιοσύνη βασίζεται στα ακόλουθα θεμελιώδη δικαιώματα και αρχές:

ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ ΕΝΟΣ ΦΙΛΙΚΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Θεμελιώδη δικαιώματα και αρχές της Παιδοκεντρικής Δικαιοσύνης

Συμμετοχή του παιδιού: Τα παιδιά ενημερώνονται, ακούγονται και έχουν πρόσβαση στη δικαιοσύνη μέσω προσαρμοσμένων και κατάλληλων μέσων.

Το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού: Αποτελεί την πρωταρχική μέριμνα σε όλα τα ζητήματα που το αφορούν ή το επηρεάζουν· αξιολογείται κατά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη το προσωπικό πλαίσιο του παιδιού, την ευημερία του, τις απόψεις και τις ανάγκες του.

Δικαίωμα στην αξιοπρέπεια: Τα παιδιά πρέπει να αντιμετωπίζονται με σεβασμό, ευαισθησία, εξατομικευμένη προσέγγιση, επαγγελματισμό και χωρίς διακρίσεις, με ιδιαίτερη προσοχή στην προσωπική τους κατάσταση. Κάθε παιδί θεωρείται μοναδικό και πολύτιμο ανθρώπινο όν.

Δικαίωμα στην προστασία από τις διακρίσεις: Η ηλικία και η ικανότητα μπορούν επίσης να συνιστούν λόγους διάκρισης. Τα πολύ μικρά παιδιά πρέπει να μπορούν να ασκούν τα δικαιώματά τους μέσω εναλλακτικών συστημάτων εκπροσώπησης, ενώ απαιτούνται ειδικά μέτρα προστασίας για παιδιά σε ευάλωτες καταστάσεις, όπως τα ασυνόδευτα παιδιά.

Κράτος δικαίου: Όλοι έχουν ίση προστασία ενώπιον του νόμου, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών. Τα παιδιά πρέπει να έχουν πρόσβαση στη δικαιοσύνη, δικαίωμα νομικής εκπροσώπησης και δικαίωμα προσφυγής.

Θεμελιώδη στοιχεία της Παιδοκεντρικής Δικαιοσύνης

Η παιδοκεντρική
δικαιοσύνη βασίζεται
στα ακόλουθα
θεμελιώδη
δικαιώματα και αρχές:

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΟΣ ΦΙΛΙΚΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Θεμελιώδη στοιχεία της Παιδοκεντρικής Δικαιοσύνης

Παροχή πληροφόρησης και συμβουλευτικής πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τη διαδικασία, με τρόπο προσαρμοσμένο στις ειδικές ανάγκες των παιδιών, σε γλώσσα που μπορούν να κατανοήσουν, και με ευαισθησία ως προς το φύλο και το πολιτισμικό υπόβαθρο.

Δικαίωμα στην προστασία της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής: μη δημοσίευση προσωπικών δεδομένων, περιορισμένη πρόσβαση σε καταγραφές/ηχογράφησης και έγγραφα, συμμόρφωση με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ – GDPR) και τήρηση των κανόνων εμπιστευτικότητας.

Δικαίωμα στην ασφάλεια: προστασία από κάθε μορφή βίας, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος προστασίας από επαναλαμβανόμενη και δευτερογενή θυματοποίηση.

Εκπαίδευση των επαγγελματιών: γενική και εξειδικευμένη διεπιστημονική εκπαίδευση σχετικά με τα δικαιώματα και τις ανάγκες παιδιών διαφορετικών ηλικιακών ομάδων, για όλους τους επαγγελματίες που εργάζονται για και με παιδιά.

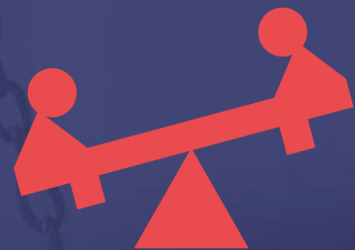

Διεπιστημονική και διαϋπηρεσιακή συνεργασία: συνεργασία μεταξύ διαφορετικών επαγγελματιών, όπως δικαστικές και διωκτικές αρχές, επαγγελματίες υγείας και κοινωνικοί λειτουργοί, καθώς και άλλοι συναφείς επαγγελματίες, όπως το προσωπικό της εκπαίδευσης.

Η παιδοκεντρική δικαιοσύνη στην πράξη

- Πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τις ποινικές διαδικασίες!
- Ανάλυση και συζήτηση πρακτικού περιστατικού (case study)

Περισσότερες πληροφορίες περιλαμβάνονται στις σελίδες 1–9 του Εγχειριδίου.

CHILD

Towards a child-friendly justice

childfriendlyjustice.eu

Κεφάλαιο 2

Τι είναι η βία κατά των παιδιών

Co-funded by
the European Union

Περιεχόμενο

- Ορισμός της βίας κατά των παιδιών
- Έκταση της βίας κατά των παιδιών
- Μορφές βίας κατά των παιδιών
- Δυναμικές της βίας κατά των παιδιών
- Επιπτώσεις της βίας στα παιδιά
- Εστίαση στο τραύμα
- Αποκάλυψη και αναζήτηση βοήθειας μετά από περιστατικά βίας κατά των παιδιών

Ορισμός της βίας κατά των παιδιών

Η βία κατά των παιδιών αναφέρεται σε όλες τις μορφές βίας που ασκούνται σε άτομα κάτω των 18 ετών (EPRS, 2024).

Τα παιδιά και οι έφηβοι ενδέχεται να βιώσουν **διαφορετικές μορφές βίας**, όπως σεξουαλική, σωματική, συναισθηματική ή οικονομική βία.

Δεν αναγνωρίζονται όλες οι εμπειρίες βίας των θυμάτων ως τέτοιες στο πλαίσιο των εθνικών νομοθεσιών. Ωστόσο, οι επαγγελματίες οφείλουν να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των θυμάτων, ανεξαρτήτως του βαθμού επίσημης αναγνώρισης της βίας.

Ορισμός της βίας κατά των παιδιών

Παιδί

Ως παιδί ορίζεται κάθε άτομο κάτω των 18 ετών
(Άρθρο 1 της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού – CRC).

Βία

Κάθε μορφή σωματικής ή ψυχολογικής βίας, τραυματισμού και κακοποίησης, παραμέλησης ή πλημμελούς φροντίδας, κακής μεταχείρισης ή εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής κακοποίησης (Άρθρο 19 της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού – CRC).

Συχνότητα της βίας κατά των παιδιών

Join at menti.com | use code 3277 8179

 Mentimeter

How many children are presumed to have experienced violence in Europe?

Πόσα παιδιά
εκτιμάται ότι έχουν
βιώσει βία στην
Ευρώπη;

- ☐ 8-10%
- ☐ 10-15%
- ☐ 15-25%

Συχνότητα της βίας κατά των παιδιών

Στην Ευρώπη, εκτιμάται ότι το 12% των παιδιών υπέστη βία κατά το τελευταίο έτος.

Το 3% των παιδιών υφίσταται σοβαρές μορφές βίας, οι οποίες απαιτούν εξειδικευμένη υποστήριξη.

Η βία κατά των παιδιών δεν είναι σπάνιο φαινόμενο, αλλά εμφανίζεται σε διάφορα περιβάλλοντα και υπό διαφορετικά κοινωνικά πλαίσια.

Συχνότητα της βίας κατά των παιδιών (ΚΥΠΡΟΣ)

Προσαρμόστε το στη χώρα σας

Μορφές Βίας κατά των Παιδιών: Σεξουαλική βία

Σεξουαλική βία είναι (ΠΟΥ*, 2015):

- Κάθε σεξουαλική πράξη που διαπράττεται χωρίς τη συγκατάθεση του ατόμου
- Από οποιοδήποτε πρόσωπο
- Ανεξαρτήτως της σχέσης του με το θύμα
- Σε οποιοδήποτε περιβάλλον

Τα παιδιά είναι ιδιαίτερα ευάλωτα, καθώς συχνά βρίσκονται υπό την εξουσία και τον έλεγχο των ενηλίκων.

Ο πατριός μου με κακοποίησε σεξουαλικά. Ξεκίνησε όταν ήμουν 6 ετών. Έπαιζε αθώα παιχνίδια μαζί μου που ταιριάζαν με τον κόσμο μου. Μου άρεσε να περνάω χρόνο μαζί του, γιατί με έκανε να νιώθω ότι ήμουν το κέντρο του κόσμου του. Σταδιακά, αυτά τα παιχνίδια απέκτησαν σεξουαλικό χαρακτήρα: άγγιζε τα απόκρυφα μέρη του σώματός μου και μου ζητούσε να κάνω το ίδιο με αυτόν. Λίγα χρόνια αργότερα, αυτά τα παιχνίδια εξελίχθηκαν. Κάνουμε ντους μαζί και με βιάζε.

Αυτό το απόσπασμα δεν προέρχεται από πραγματικό άτομο, αλλά βασίζεται στην επαγγελματική εμπειρία του συγγραφέα με τα θύματα.

Σεξουαλική βία (κακοποίηση)

Το υλικό παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης αποτελεί μορφή σεξουαλικής βίας κατά παιδιών.

Ο όρος **«παιδική πορνογραφία»**:

- υπονοεί ότι αποτελεί υποκατηγορία νομικά αποδεκτής πορνογραφίας, αντί για μορφή κακοποίησης παιδιού,
- εστιάζει στον τρόπο χρήσης του υλικού, αντί στις συνέπειες που έχει στα παιδιά.

Βασικά σημεία (NSPCC, 2025):

- Η γλώσσα έχει σημασία
- Δεν υπάρχει «παιδική πορνογραφία», πρόκειται για σεξουαλική βία.
- Η επαναδιατύπωση της γλώσσας επιτρέπει στους επαγγελματίες να κινητοποιούν την κατάλληλη ανταπόκριση για την προστασία του παιδιού.

Σωματική βία

Η σωματική βία περιλαμβάνει (ΠΟΥ, 2022):

- Πρόκληση τραυματισμού ή βλάβης σε ένα παιδί, π.χ. μέσω κλωτσιάς, χτυπήματος, κουνήματος, τράβηγμα αυτιών, ξυλοδαρμού, μπουνιάς, καψίματος.
- Σωματική παραμέληση, π.χ. όταν οι φροντιστές δεν παρέχουν για την ευημερία του παιδιού όσον αφορά την υγεία, τη διατροφή, τη στέγαση και τις ασφαλείς συνθήκες διαβίωσης.

Όταν ήμουν παιδί, η μητέρα μου θύμωνε για μικροπράγματα – αν έχανα τα παπούτσια μου πριν το σχολείο, αν λερώνονταν τα ρούχα μου ενώ έπαιζα ή όταν έκλαιγα επειδή δεν με είχαν καλέσει σε κάποιο πάρτι. Κάποιες φορές θύμωνε τόσο πολύ που μου ασκούσε σωματική βία: με έσπρωχνε και με χτυπούσε. Όταν ήμουν 11 χρονών, το είπα στον θείο μου. Εκείνος μου απάντησε ότι ήταν καλή μητέρα και ότι απλώς έπρεπε να συμπεριφερόμουν καλύτερα.

Αυτό το απόσπασμα δεν προέρχεται από πραγματικό άτομο, αλλά βασίζεται στην επαγγελματική εμπειρία του συγγραφέα με τα θύματα.

Συναισθηματική βία

Η συναισθηματική βία περιλαμβάνει (ΠΟΥ, 2022):

- Την αποτυχία παροχής ενός υποστηρικτικού περιβάλλοντος κατάλληλου για την ανάπτυξη του παιδιού.
- Αυτό περιλαμβάνει συμπεριφορές κατά τις οποίες οι φροντιστές λένε στο παιδί ότι εύχονται να μην είχε γεννηθεί ή ότι θα προτιμούσαν να είναι νεκρό, απειλούν να το βλάψουν ή να το σκοτώσουν και του λένε ότι είναι ανόητο ή άχρηστο, ότι δεν το αγαπούν ή ότι δεν αξίζει να αγαπηθεί.

Όταν ήμουν πέντε χρονών, η οικογένειά μου με εγκατέλειψε και τοποθετήθηκα σε ανάδοχη φροντίδα για περίπου δύο χρόνια. Κατά τη διάρκεια αυτών των χρόνων, οι ανάδοχοι γονείς μου έλεγαν ότι δεν είχε σημασία, ότι η οικογένειά μου δεν ήθελε τίποτα να κάνει μαζί μου και ότι γι' αυτό βρέθηκα εκεί.

- Μαρτυρία θύματος συναισθηματικής βίας κατά την παιδική ηλικία (Dalley, 2024).

Περίπτωση: Μάνος

Στο σπίτι του Μάνου, η ένταση ανάμεσα στους γονείς του είναι συχνά έντονη. Όταν ο Μάνος βρίσκεται στο κρεβάτι το βράδυ, ακούει τους γονείς του να καβγαδίζουν. Φωνάζουν ο ένας στον άλλο και κάποιες φορές ακούγονται έντονα βήματα. Η μητέρα φωνάζει στον πατέρα να σταματήσει.

Μερικές φορές ο Μάνος κατεβαίνει κάτω για να πάρει νερό. Οι γονείς του θυμώνουν πολύ μαζί του, αλλά ο Μάνος είναι χαρούμενος που για μια στιγμή δεν φωνάζουν μεταξύ τους.

Μετά από μια τέτοια ταραχώδη βραδιά, συχνά πρέπει να ετοιμάσει τη μικρότερη αδερφή του για το σχολείο, γιατί η μητέρα του είναι ακόμα στο κρεβάτι και ο πατέρας του δεν είναι στο σπίτι.

Ποια από τις παρακάτω δηλώσεις είναι σωστή;?

1. Ο Μάνος δεν είναι θύμα βίας κατά των παιδιών γιατί οι γονείς του δεν τον χτυπούν.
2. Ο Μάνος δεν είναι θύμα βίας κατά των παιδιών γιατί δεν έχει δει τους γονείς του να χτυπιούνται μεταξύ τους.
3. Ο Μάνος είναι θύμα βίας κατά των παιδιών.

Case: Manu

Which statement is correct?

- Manu is not a victim of VAC because his parents do not physically hurt him.
- Manu is not a victim of VAC because he has never seen his parents hurt each other.
- **Manu is a victim of violence against child.**

When children and adolescents are witnesses of violence, for example of domestic violence between their parents, they are victims of VAC.

Hearing or seeing violence or the consequences of violence can have the same impact as being a direct victim of VAC.

Δυναμικές της βίας κατά των παιδιών

Πού; Σπίτι, σχολείο, ιδρύματα, δρόμοι, διαδικτυακό περιβάλλον.

Ποιος; Η βία συχνά διαπράττεται από άτομα που το παιδί γνωρίζει και εμπιστεύεται.

Πώς;

- Η Βία κατά των παιδιών συχνά αποτελείται από επαναλαμβανόμενα περιστατικά που εντείνονται με την πάροδο του χρόνου.
- Η Βία κατά των παιδιών συχνά συμβαίνει στο διαδίκτυο, κυρίως μέσω κοινωνικών μέσων δικτύωσης ή online παιχνιδιών.
- Η σεξουαλική βία κατά των παιδιών συχνά δεν περιλαμβάνει φυσική βία και αναπτύσσεται σταδιακά, π.χ. μέσω grooming.

Δυναμικές της βίας κατά των παιδιών

Όταν ήμουν 15 ετών, ένιωθα πολύ πεσμένη ψυχολογικά και μόνη. Περνούσα πολύ χρόνο στο διαδίκτυο και μου άρεσε να κάνω καινούριους φίλους, καθώς μου φαινόταν πιο εύκολο από το να μιλάω με ανθρώπους πρόσωπο με πρόσωπο. Συνήθιζα να προσθέτω άτομα που δεν γνώριζα και μέχρι τότε δεν είχα αντιμετωπίσει κανένα πρόβλημα. Έλαβα ένα αίτημα μηνύματος από μια κοπέλα που δεν ήξερα και την πρόσθεσα. Μιλήσαμε αρκετά για μερικές ημέρες για γενικά θέματα και σταδιακά δημιουργήσαμε μια φιλία. Μετά από λίγες ημέρες, όμως, η συζήτηση άλλαξε. Μου ζητούσε συνεχώς να της στείλω μια φωτογραφία μου ενώ αυνανιζόμουν. Δεν είχα μεγάλη αυτοπεποίθηση και δεν αμφισβήτησα τον λόγο που το ζητούσε, οπότε της έστειλα μία φωτογραφία χωρίς να το σκεφτώ. Συνέχισε να μου ζητά περισσότερες. Όταν της είπα «όχι», με απείλησε ότι θα ανέβαζε τη φωτογραφία που είχε στο Facebook. Φοβήθηκα πολύ, γιατί δεν ήθελα να τη δουν οι φίλοι μου και η οικογένειά μου. Για μερικές ημέρες δεν είχα νέα της, μέχρι που έμαθα ότι είχε δημιουργήσει μια ομάδα στο Facebook χρησιμοποιώντας το όνομά μου και είχε ανεβάσει εκεί τη γυμνή φωτογραφία μου. Είχε επίσης στείλει τις φωτογραφίες σε μέλος της οικογένειάς μου, και έτσι το έμαθε η μητέρα μου. Η μητέρα μου το κατήγγειλε στην αστυνομία και ξεκίνησε έρευνα, η οποία οδήγησε στον εντοπισμό ενός άνδρα που είχε κάνει το ίδιο και σε άλλα άτομα.»

– Απόσπασμα από μαρτυρία της Charlotte, θύματος grooming κατά την παιδική ηλικία (Childline, 2025)

Η διαδικασία της αποπλάνησης (grooming) είναι η διαδικασία χειραγώγησης των σκέψεων και της συμπεριφοράς ενός παιδιού, με σκοπό την ικανοποίηση των επιθυμιών του δράστη. Αποτελεί μια διαδικασία μέσω της οποίας ένα άτομο προετοιμάζει το παιδί και το περιβάλλον του για την άσκηση βίας εις βάρος του παιδιού. Στοχεύει ειδικότερα στην πρόσβαση στο παιδί, στη διασφάλιση της συμμόρφωσής του και στη διατήρηση της μυστικότητας γύρω από την κακοποίηση. Η αποπλάνηση μπορεί να λαμβάνει χώρα διαδικτυακά ή δια ζώσης.

Δυναμικές της βίας κατά των παιδιών

Σε ποιον βαθμό συμφωνείτε με τις ακόλουθες δηλώσεις;

“Ένα άτομο που δείχνει αγάπη προς τα παιδιά δεν μπορεί ποτέ να ασκήσει βία εναντίον τους.”

“Ο δράστης της βίας είναι συχνά άγνωστος στο θύμα.”

“Τα παιδιά συχνά εξακολουθούν να αγαπούν τους δράστες τους.”

Δυναμικές της βίας κατά των παιδιών

Λάβετε υπόψη τα εξής σχετικά με τη ενδοοικογενειακή βία κατά των παιδιών:

- Οι γονείς συχνά παλεύουν με άγχος και αισθήματα ανικανότητας στην ανατροφή του παιδιού τους.
- Οι γονείς μπορεί να έχουν προσδοκίες για το παιδί τους που είναι είτε πολύ υψηλές είτε πολύ χαμηλές, να βλέπουν το παιδί αρνητικά ή να μην ανταποκρίνονται σε αυτό με ευαισθησία ή ενσυναίσθηση.
- Συνήθως, οι γονείς αγαπούν τα παιδιά τους ειλικρινά. Τα παιδιά συχνά βιώνουν σύγκρουση πιστότητας όταν υφίστανται βία από τους γονείς τους.
- **Η ενδοοικογενειακή βία κατά των παιδιών αποτελεί ένα σύνθετο φαινόμενο που προκύπτει από την αλληλεπίδραση παραγόντων κινδύνου, οι οποίοι αυξάνουν την πιθανότητα εμφάνισής της.**

Κοινωνικοί και κοινοτικοί παράγοντες της βίας κατά των παιδιών

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ		ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ
Κοινωνία που ανέχεται τη βία	ΚΟΙΝΩΝΙΑ	Κοινωνία δεσμευμένη στην πρόληψη και την κατάλληλη αντιμετώπιση της βίας κατά των παιδιών
Κοινωνία που παρέχει περιορισμένες ευκαιρίες σε παιδιά που ζουν στη φτώχεια μέσω της εκπαίδευσης ή άλλων μέσων		Πολιτικές δεσμευμένες στην παροχή επαρκούς υποστήριξης σε οικογένειες που αντιμετωπίζουν δυσκολίες
Πολιτικές υγείας, οικονομικές, εκπαιδευτικές και κοινωνικές που διατηρούν οικονομικές, έμφυλες και κοινωνικές ανισότητες		Ευαισθητοποίηση των γονέων σχετικά με την καλή (επαρκή) γονεϊκότητα
Απουσία ή ανεπαρκής κοινωνική προστασία		Πολιτικές που στοχεύουν στη μείωση του βάρους των συνηθών εξόδων που σχετίζονται με τα παιδιά
Μεταπολεμικές καταστάσεις ή φυσικές καταστροφές		
Αδύναμη διακυβέρνηση	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	
Ανισότητα φύλων		
Διαβίωση σε γειτονιά με υψηλά ποσοστά ανεργίας ή εγκληματικότητας		Θετική σχέση με συνομηλίκους
Έλλειψη πρόσβασης σε πόρους		Πρακτικά και συναισθηματικά υποστηρικτικό κοινωνικό δίκτυο για γονείς και παιδιά
Αδύναμοι κοινωνικοί δεσμοί		Οικιστικό περιβάλλον με ισχυρή κοινωνική συνοχή και ενεργή συμμετοχή

Περιβάλλον οικογένειας και ο ρόλος των φροντιστών στη βία κατά των παιδιών

Φτώχεια	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ – ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ	Ασφαλές και σταθερό οικιακό περιβάλλον
Κοινωνική απομόνωση		Θετικές οικογενειακές αλληλεπιδράσεις
Αρνητικά πρότυπα μέσα στην οικογένεια		Οικονομική σταθερότητα
Μεγάλη οικογένεια		
Ασταθής κατάσταση διαβίωσης		
Υψηλό επίπεδο στρες, π.χ. λόγω οικονομικών προβλημάτων ή ασταθών συνθηκών διαβίωσης.	ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΣ – ΓΟΝΕΑΣ	Γνώσεις και δεξιότητες σχετικά με τη γονεϊκότητα και την ανάπτυξη
Ψυχολογικά ή ψυχιατρικά προβλήματα		Καλή ψυχική υγεία
Εθισμός		Αρμονική σχέση με τον/την σύντροφο
Ελλιπείς γονεϊκές δεξιότητες		Επίγνωση των δυσμενών εμπειριών της παιδικής ηλικίας και της επίδρασής τους στη συμπεριφορά του ατόμου
Θύμα βίας ή άλλων δυσμενών εμπειριών παιδικής ηλικίας		Πρακτική και συναισθηματική υποστήριξη από το υποστηρικτικό τους δίκτυο
Βία από σύντροφο		Προθυμία αποδοχής βοήθειας
Ήπια νοητική αναπηρία		
Νεαρή ηλικία		

Βία κατά των Παιδιών - Παράγοντες που αφορούν το παιδί

Νεαρή ηλικία (παιδιά κάτω των 4 ετών)		Καλή σωματική και ψυχική υγεία
Ειδικές ανάγκες υγειονομικής φροντίδας		Θετικές δεξιότητες αντιμετώπισης και κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες
Δυσκολίες αυτορρύθμισης ή προβλήματα συμπεριφοράς		Καλή σχέση με έναν φροντιστικό και στοργικό γονέα ή φροντιστή
Αναπηρίες		Δεξιότητες αυτορρύθμισης, κοινωνική επάρκεια και αυτοεκτίμηση

Κάθε παιδί μπορεί να γίνει θύμα βίας.

Επιπτώσεις της Βίας κατά των Παιδιών

Βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες συνέπειες στην ανάπτυξη των παιδιών και στη συνολική ευημερία τους.

Physical, sexual and reproductive health consequences

- Acute symptoms e.g. cuts, bruises, broken bones, sexually transmitted infections, unwanted pregnancy
- Chronic health issues e.g. heart, lung and liver diseases, delayed motor development, obesity, infertility, erectile dysfunction

Neurobiological

- Long-lasting impact on children's brain development
- Hypervigilance, panic attacks, intense reactions to everyday stress, flashbacks, being to produce a coherent narrative about the violent event

Psychological and behavioral

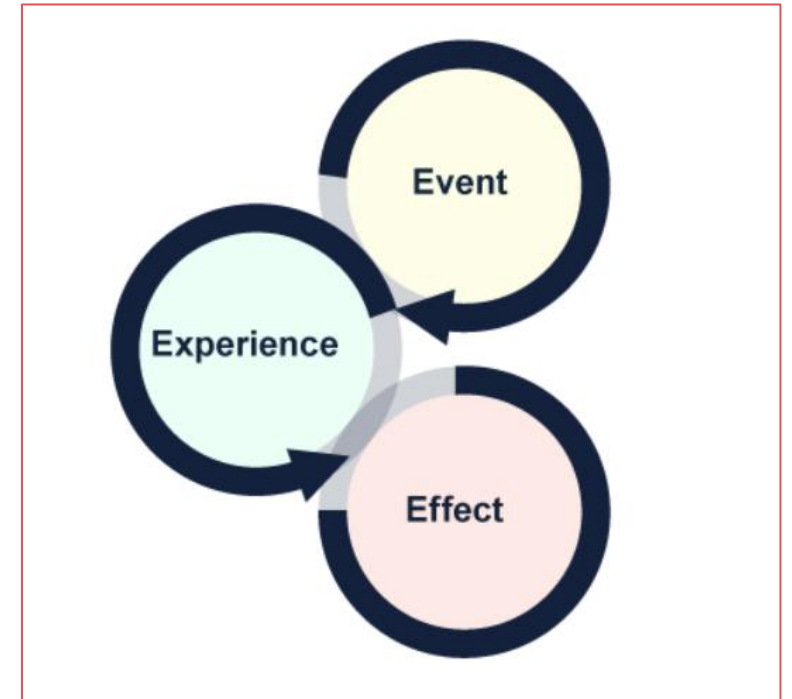
- Anxiety, feelings of shame, rejection, and abandonment; insecurity, eating and sleep disorders, suicidal ideation, trauma
- Aggression, antisocial behavior, self-harm, and risk-taking behavior

Socio-economical

- Struggle with work/school attendance, deviant behavior, exclusion from community
- Difficulties in establishing & maintaining healthy interpersonal relationships in adulthood
- Social and economic burden on communities
- Greater risk of revictimization and of becoming assailants of violence

Εστίαση στο τραύμα

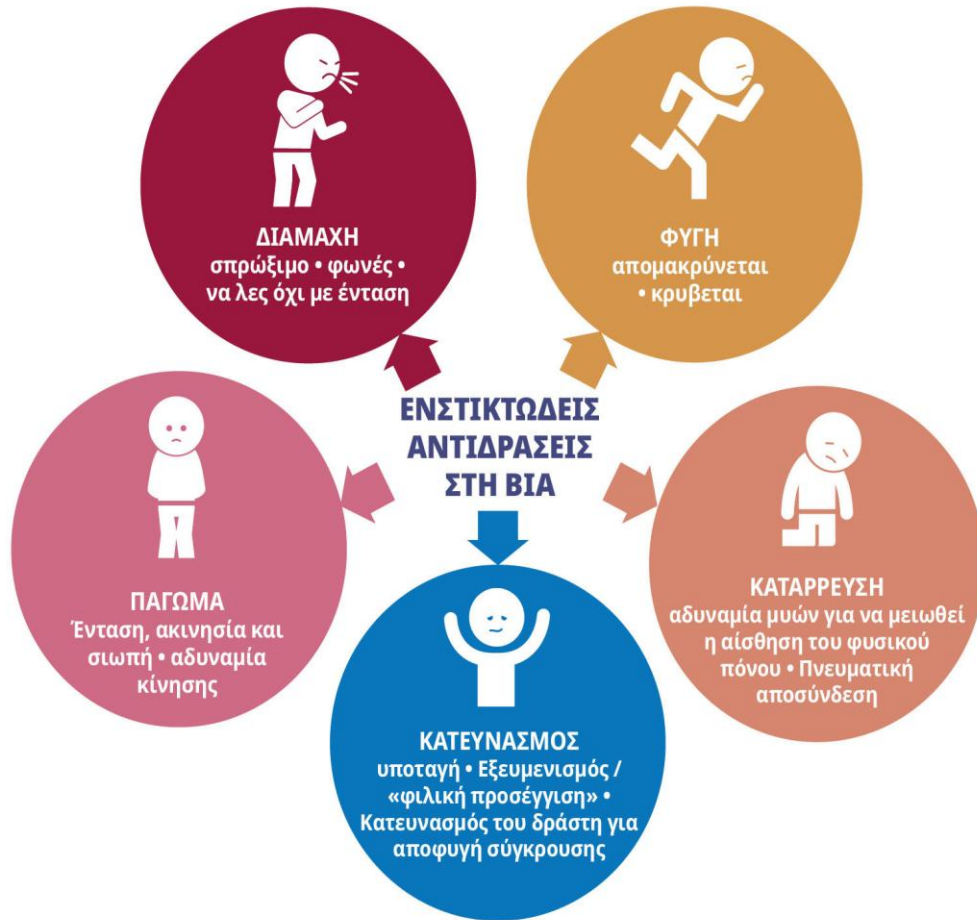
Το τραύμα προκύπτει από ένα ΓΕΓΟΝΟΣ, μια σειρά γεγονότων ή ένα σύνολο συνθηκών που ΒΙΩΝΕΙ το άτομο ως σωματικά ή συναισθηματικά επιβλαβές ή απειλητικό για τη ζωή και που έχει μακροχρόνιες αρνητικές ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ στη λειτουργία του ατόμου και στην ψυχική, σωματική, κοινωνική, συναισθηματική ή πνευματική ευημερία του (SAMHSA, 2014).

Γιατί να εστιάσουμε στο τραύμα;

Οι επαγγελματίες μπορεί να έχουν λανθασμένες προσδοκίες σχετικά με το πώς θα πρέπει να συμπεριφέρεται το θύμα, βασιζόμενοι σε παρανοήσεις ή εσφαλμένες αντιλήψεις.

Εστίαση στο τραύμα: ενστικτώδεις αντιδράσεις κατά τη διάρκεια βίαιων περιστατικών

- Αυτόματες αντιδράσεις, όχι συνειδητά επιλεγμένες.
- Βασίζονται στο ενστικτώδες αίσθημα επιβίωσης του εγκεφάλου.
- Συχνά αυτές οι αντιδράσεις προκαλούν αισθήματα ενοχής και ντροπής, επειδή συχνά δεν συμβαδίζουν με το πώς το θύμα ή οι άλλοι πιστεύουν ότι θα έπρεπε να είχε αντιδράσει.

Εστίαση στο τραύμα: κατά τη διάρκεια της βίας

Ενώ όλοι μου έλεγαν ότι έπρεπε να τον είχα χαστουκίσει, να φωνάξω για να προκαλέσω σκηνή, να κάνω οτιδήποτε για να τον αποτρέψω, το σώμα μου κυριολεκτικά πάγωσε και το μόνο που μπορούσα να σκεφτώ ήταν να μείνω ακίνητη. Φοβόμουν πολύ για να πω "όχι" και πίστευα ότι έφταιγα εγώ που με παρενόχλησε.

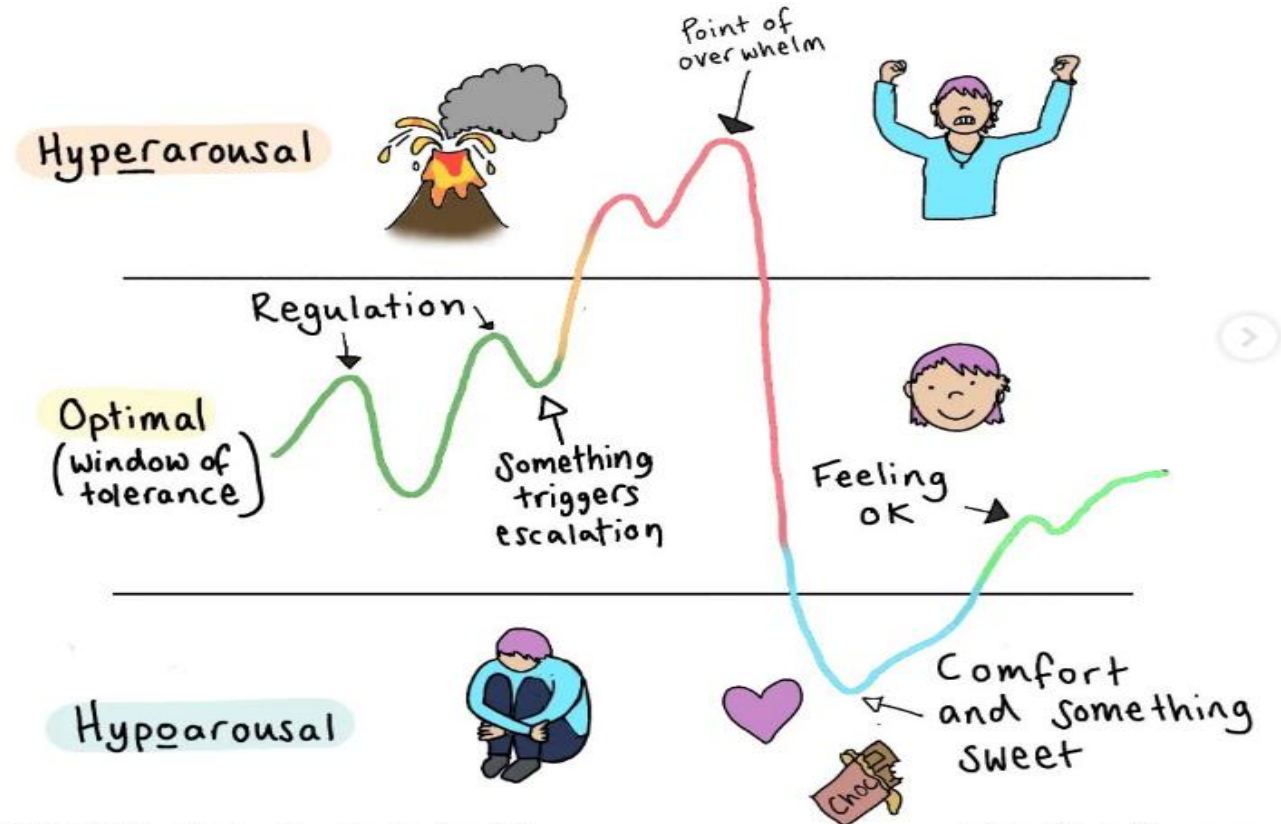
- Μαρτυρία θύματος σεξουαλικής βίας κατά την παιδική ηλικία (Garner, 2023)

Βασικά σημεία:

- Αποφεύγουμε να ρωτάμε τα θύματα αν αντιστάθηκαν.
- Εξηγούμε στα θύματα ότι τέτοιες αντιδράσεις είναι φυσιολογικές και ενστικτώδεις απαντήσεις σε μια συντριπτική απειλή.

Εστίαση στο τραύμα: αναγνώριση αντιδράσεων τραύματος στα παιδιά

Window of Tolerance

@creative.clinical.psychologist

©Juliet Young

Αναγνώριση αντιδράσεων τραύματος στα παιδιά

Οι επαγγελματίες ενδέχεται να παρερμηνεύσουν τις αντιδράσεις των παιδιών ως μη συνεργάσιμες, αντιπαραθετικές ή επιθετικές

	Συμπτώματα αντιδράσεων τραύματος	Συμπεριφορές που ενδέχεται να παρερμηνευθούν
Αποφυγή	Αποφυγή σκέψεων, συναισθημάτων, ανθρώπων, χώρων, αντικειμένων ή δραστηριοτήτων που σχετίζονται με το τραυματικό γεγονός.	Άρνηση συμμετοχής σε ραντεβού ή συναντήσεις και αποφυγή συζήτησης με επαγγελματίες για το περιστατικό. Φαινομενική αποστασιοποίηση ή έλλειψη εμπλοκής.
Επαναβίωση (Re-experiencing)	Αναδρομές (flashbacks), παρεισφρητικές σκέψεις ή όνειρα,, σωματικά σημάδια στρες.	Άγχος, διάσπαση προσοχής και αιφνίδιες συναισθηματικές μεταβολές.
Αποσύνδεση (Dissociation)	Αίσθηση αποσύνδεσης από τον εαυτό ή το περιβάλλον, απώλεια μνήμης για συγκεκριμένες χρονικές περιόδους, παρουσία πολλαπλών διακριτών ταυτοτήτων, μειωμένη ή	Κατά τη συζήτηση του τραυματικού γεγονότος, το παιδί μπορεί να φαίνεται «μουδιασμένο», να μιλά με επίπεδη/μονότονη φωνή ή να δείχνει σαν να μη βιώνει καμία συναισθηματική δυσφορία.

Αναγνώριση αντιδράσεων τραύματος στα παιδιά

	Trauma responses	Συμπεριφορές που ενδέχεται να παρερμηνευθούν
Αντιδραστικά συμπτώματα	Υπερβολική αντίδραση σε αιφνίδιους ήχους ή ερεθίσματα, αίσθημα έντασης. Δυσκολία συγκέντρωσης, δυσκολία στην έλευση ή διατήρηση του ύπνου, ξεσπάσματα θυμού ή επιθετικής συμπεριφοράς, εμπλοκή σε επικίνδυνες, απερίσκεπτες ή αυτοκαταστροφικές συμπεριφορές.	Τα παιδιά μπορεί να εμφανίζονται επιθετικά, παρορμητικά ή υπερκινητικά.
Γνωστικά και συναισθηματικά συμπτώματα	Δυσκολία ανάκλησης του τραυματικού γεγονότος, αρνητικές σκέψεις για τον εαυτό ή τον κόσμο, υπερβολικά ή διαστρεβλωμένα αισθήματα ενοχής προς τον εαυτό ή άλλους, επίμονη αρνητική συναισθηματική κατάσταση, απώλεια ενδιαφέροντος για δραστηριότητες που προηγουμένως ήταν ευχάριστες, αίσθημα	Οι αφηγήσεις των παιδιών μπορεί να είναι αποσπασματικές, ασυνεχείς, μη γραμμικές ή ελλιπείς, να στερούνται συγκεκριμένων λεπτομερειών και να μεταβάλλονται με την πάροδο

Αποκάλυψη και αναζήτηση βοήθειας μετά από περιστατικά βίας κατά των παιδιών

Join at menti.com | use code 3191 2963

 Mentimeter

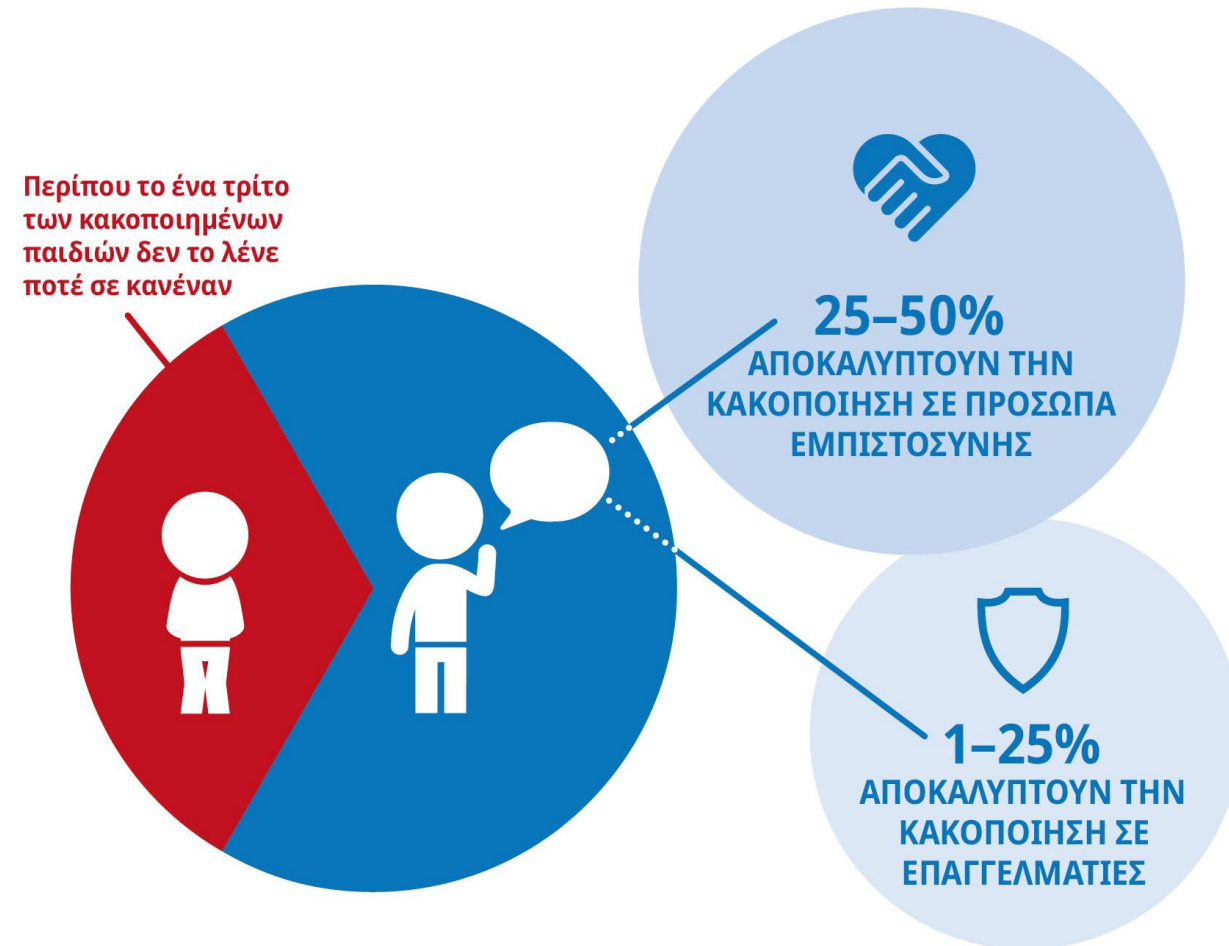
How many of abused children never tells anyone about their experiences?

Quiz: Πόσα από τα παιδιά που έχουν κακοποιηθεί δεν λένε ποτέ σε κανέναν για τις εμπειρίες τους;

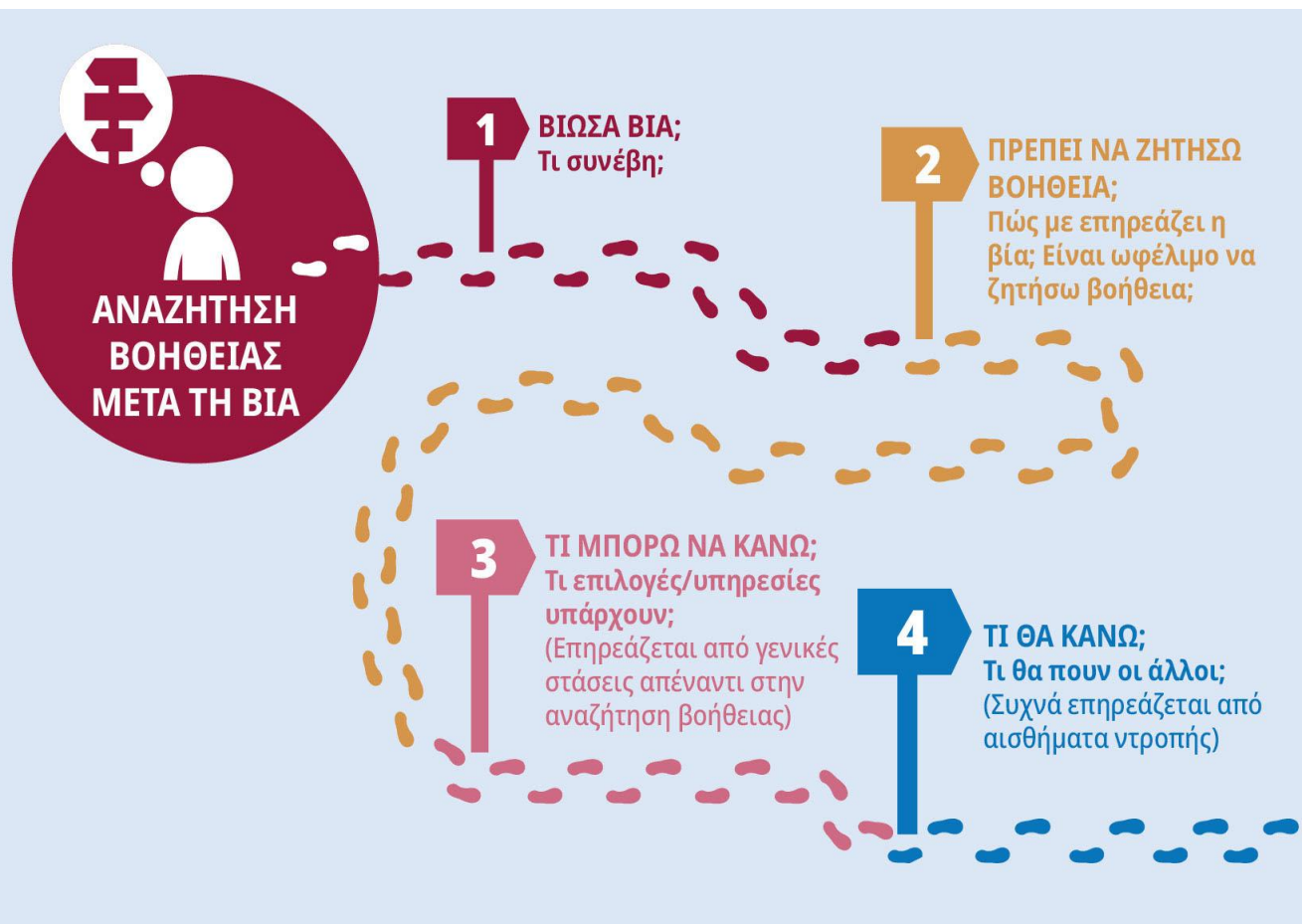

Αποκάλυψη και αναζήτηση βοήθειας μετά από περιστατικά βίας κατά των παιδιών

- Περίπου το ένα τρίτο των κακοποιημένων παιδιών δεν αποκαλύπτουν ποτέ σε κανέναν τη βία που έχουν βιώσει.
- Η αποκάλυψη σε πρόσωπα εμπιστοσύνης από το άτυπο κοινωνικό δίκτυο του παιδιού είναι συχνότερη από την αναζήτηση βοήθειας σε επαγγελματικές υπηρεσίες.
- Μόνο 7% των ενήλικων θυμάτων σεξουαλικής βίας ζητούν επαγγελματική βοήθεια και μόλις 4% προχωρούν σε καταγγελία στην αστυνομία.

Αποκάλυψη και αναζήτηση βοήθειας μετά από περιστατικά βίας κατά των παιδιών

Δυναμική διαδικασία που συχνά περιλαμβάνει 4 βασικά σημεία λήψης αποφάσεων (DeLoveh & Cattaneo, 2017)

Ειδικά εμπόδια για παιδιά και εφήβους

Πιθανά αποτελέσματα:

- Επιλέγουν να μη μιλήσουν για τις εμπειρίες τους
- Αναζήτηση βοήθειας χωρίς αποκάλυψη
- Άτυπη αποκάλυψη
- Τυπική / επίσημη αποκάλυψη

Αποκάλυψη και αναζήτηση βοήθειας μετά από περιστατικά βίας κατά των παιδιών

Πιθανά εμπόδια για παιδιά-θύματα βίας

- Μη κατανόηση ότι αυτό που συνέβη είναι λανθασμένο ή κακοποιητικό
- Εξοικείωση ή κανονικοποίηση της βίας
- Έλλειψη της ικανότητας να περιγράψουν και να εκφράσουν λεκτικά αυτό που συνέβη

«Δεν είχα τις λέξεις να το περιγράψω. Μόνο τώρα, ως ενήλικας, συνειδητοποιώ ότι βίωσα σεξουαλική βία ως παιδί.»

Αποκάλυψη και αναζήτηση βοήθειας μετά από περιστατικά βίας κατά των παιδιών

Πιθανά εμπόδια για παιδιά-θύματα βίας

- Μη κατανόηση ότι αυτό που συνέβη είναι λανθασμένο ή κακοποιητικό
- Εξοικείωση ή κανονικοποίηση της βίας
- Έλλειψη της ικανότητας να περιγράψουν και να εκφράσουν λεκτικά αυτό που συνέβη

Αποκάλυψη και αναζήτηση βοήθειας μετά από περιστατικά βίας κατά των παιδιών

3

**ΤΙ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΚΑΝΩ;
Τι επιλογές/υπηρεσίες
υπάρχουν;
(Επηρεάζεται από γενικές
στάσεις απέναντι στην
αναζήτηση βοήθειας)**

«Δεν εμπιστεύομαι πραγματικά τους ενήλικες πια... Την τελευταία φορά που είπα στην κοινωνική μου λειτουργό ότι η θεία μου με κακοποιούσε, δεν έγινε τίποτα. Ένιωσα ότι κανείς δεν με πίστεψε ή ότι κανείς δεν νοιάστηκε αρκετά για να με βοηθήσει.»

Πιθανά εμπόδια για παιδιά-θύματα βίας

- Άγνοια της ύπαρξης διαθέσιμης βοήθειας
- Έλλειψη παιδοκεντρικής πληροφόρησης σχετικά με τις διαθέσιμες υπηρεσίες υποστήριξης
- Έλλειψη πληροφόρησης στη γλώσσα που κατανοεί το παιδί
- Αρνητικές εμπειρίες με επαγγελματίες στο παρελθόν
- Εξάρτηση από ενήλικες για την πρόσβαση σε πληροφορίες
- Αίσθηση ότι κάποιος θα έπρεπε να είχε παρατηρήσει και αναγνωρίσει τα σημάδια βίας κατά του παιδιού
- Έλλειψη κοινωνικής υποστήριξης και αίσθηση ότι δεν υπάρχει κανένα άτομο στο οποίο μπορούν να μιλήσουν

Αποκάλυψη και αναζήτηση βοήθειας μετά από περιστατικά βίας κατά των παιδιών

4

ΤΙ ΘΑ ΚΑΝΩ;

Τι θα πουν οι άλλοι;
(Συχνά επηρεάζεται από
αισθήματα ντροπής)

Πιθανά εμπόδια για παιδιά-θύματα βίας

- Το βάρος της τήρησης του μυστικού
- Αίσθημα απειλής, χειραγώγησης ή εκφοβισμού από τον δράστη
- Αίσθημα ντροπής, ενοχής ή ευθύνης για τη βία
- Φόβος ότι δεν θα γίνουν πιστευτά ή ότι θα στιγματιστούν
- Φόβος για τις συνέπειες της αποκάλυψης, όπως επιδείνωση της βίας, διάλυση της οικογένειας, απέλαση ή απώλεια άδειας διαμονής, πρόκληση άγχους στους γονείς, κοινωνικός αποκλεισμός ή απομάκρυνση σε ανάδοχη φροντίδα
- Αμφιθυμική σχέση με τον δράστη
- Φόβος ότι, ως παιδιά, δεν θα ληφθούν σοβαρά υπόψη

«Την αγαπούσα και φοβόμουν ότι
δεν θα την ξανάβλεπα ποτέ.»

«Νόμιζα ότι έφταιγα εγώ επειδή
δεν αντιστάθηκα.»

Αποκάλυψη και αναζήτηση βοήθειας μετά από περιστατικά βίας κατά των παιδιών

Άλλοι παράγοντες που μπορούν να διευκολύνουν την αποκάλυψη και την αναζήτηση βοήθειας:

«Θυμάμαι απλώς να κοιτάζω απέναντι στο δωμάτιο τη μικρή μου αδελφή και να σκέφτομαι: "Πρέπει να την προστατεύσω."»

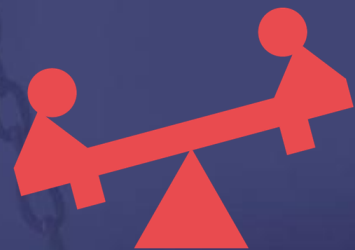
- Παιδοκεντρική πληροφόρηση σχετικά με τη βία κατά των παιδιών και τις διαθέσιμες υπηρεσίες υποστήριξης
- Αλλαγές στην ανάπτυξη των παιδιών
- Η επιθυμία προστασίας άλλων από τη βία
- Αλλαγές στη φύση ή/και τη σοβαρότητα της βίας κατά των παιδιών, π.χ. κλιμάκωση της βίας
- Παρεμβάσεις από άτομα που αναγνωρίζουν τα σημάδια βίας κατά των παιδιών και ενεργούν αναλόγως
- Παιδοκεντρικά και με επίγνωση του τραύματος περιβάλλοντα, στα οποία τα παιδιά μπορούν με ασφάλεια να εκφράσουν τις εμπειρίες τους

Βασικά συμπεράσματα

Τι μάθαμε;

- Ορισμοί και έκταση της βίας κατά των παιδιών
- Διαφορετικές μορφές, δυναμικές και επιπτώσεις της βίας κατά των παιδιών
- Το τραύμα, οι συνέπειές του και ο τρόπος με τον οποίο εκφράζεται από τα παιδιά

Για περισσότερες πληροφορίες, δείτε τις σελίδες 11–28 του Εγχειριδίου.

CHILD

Towards a child-friendly justice

childfriendlyjustice.eu

Κεφάλαιο 3

Βασικές αρχές της προσέγγισης με επίγνωση του τραύματος για θύματα βίας

Co-funded by
the European Union

UNA CASA
PER L'UOMO
società cooperativa sociale

uc3m

Universidad
Carlos III
de Madrid

Women's Support and
Information Center
There is a way out of violence!

Περιεχόμενο

- Εισαγωγή στην προσέγγιση με επίγνωση του τραύματος
- Παρουσίαση της προσέγγισης με επίγνωση του τραύματος
- Τα 4 ΑΛΦΑ (Α) της φροντίδας με επίγνωση του τραύματος (Trauma-Informed Care)
- Εξερεύνηση των 6 βασικών αρχών της φροντίδας με επίγνωση του τραύματος

«Ο λειτουργός της ποινικής διαδικασίας έδειχνε σαν να μην ήθελε να βρίσκεται εκεί· σαν να μην τον ενδιέφερε πραγματικά. Ένιωθα ότι τον επιβάρυνα και ότι του σπαταλούσα τον χρόνο. Ήταν πραγματικά πολύ οδυνηρό. Θυμάμαι να τον ρωτάω: "Θα γίνει κάτι εδώ; Θα του απαγγελθούν κατηγορίες; Θα πάει στη φυλακή;"»

— Μαρτυρία ατόμου που υπήρξε θύμα σεξουαλικής βίας στην παιδική ηλικία (Murphy-Oikonen et al., 2022)

Προσεγγίσεις με επίγνωση του τραύματος για τα θύματα βίας

- Η βία κατά των παιδιών έχει μακροχρόνιες επιπτώσεις στη σωματική, ψυχολογική, νευροβιολογική και κοινωνική ευημερία.
- Τα παιδιά συχνά βιώνουν δευτερογενή θυματοποίηση από τα συστήματα δικαιοσύνης.
 - Δευτερογενής θυματοποίηση, π.χ. στιγματισμός, απόρριψη, παραβίαση της ιδιωτικότητας και της εμπιστευτικότητας, υποβάθμιση των εμπειριών των θυμάτων ή παράβλεψη της ανάγκης τους για ασφάλεια και προστασία.
- Θετικές αλληλεπιδράσεις μπορούν να υποστηρίξουν την ανάρρωση · αρνητικές αλληλεπιδράσεις εντείνουν τη βλάβη.
 - Στόχος: Η ενίσχυση της ευημερίας των θυμάτων και η ελαχιστοποίηση του κινδύνου δευτερογενούς θυματοποίησης.

Τα 4 Α της Προσέγγισης με Επίγνωση στο Τραύμα

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΜΕ ΕΠΙΓΝΩΣΗ ΤΡΑΥΜΑΤΟΣ

Τα 4 Α της πρακτικής με γνώμονα το τραύμα (McLachlan, 2022; SAMHSA, 2014, 2023)

Οι έξι βασικές αρχές της φροντίδας με επίγνωση του τραύματος

ΑΡΧΗ 1: Ασφάλεια

Ασφάλεια = Σωματική + Συναισθηματική ασφάλεια

Παραδείγματα:

Αισθητηριακή εμπειρία του χώρου

Ιδιωτικότητα και προσβασιμότητα

Χώροι φιλικοί προς τα παιδιά

Αποφυγή υπερφορτωμένων περιβαλλόντων στα δικαστήρια

Προσεκτική, αργή και ενσυναίσθητική επικοινωνία

Συναισθηματική Ασφάλεια

Πώς οικοδομείται:

- Δημιουργία σχέσης εμπιστοσύνης (rapport)
- Αυθεντικότητα, υπομονή και επιβεβαίωση των συναισθημάτων
- Αφήνουμε το παιδί να καθορίσει τον ρυθμό
- Χρήση ήρεμης και σαφούς γλώσσας
- Δεν πιέζουμε για αποκάλυψη
- Ευχαριστούμε το παιδί για όσα μοιράζεται

«Τι μπορείτε να κάνετε; » (Ασφάλεια)

- Ρωτήστε τι τα κάνει να νιώθουν συναισθηματικά ασφαλή
- Αποφύγετε αντιδράσεις σοκ ή θυμού
- Διατηρήστε χαλαρή στάση σώματος
- Σεβαστείτε τη σιωπή
- Μην αποθαρρύνετε ποτέ την αποκάλυψη
- Δείτε τον χώρο σας μέσα από τα μάτια του παιδιού

Co-funded by
the European Union

UNA CASA
PER L'UOMO
società cooperativa sociale

uc3m

Universidad
Carlos III
de Madrid

Women's Support and
Information Center
There is a way out of violence!

ΑΡΧΗ 2: Αξιοπιστία & Διαφάνεια

Το τραύμα διαταράσσει την εμπιστοσύνη. Τα παιδιά συχνά αντιμετωπίζουν τους ενήλικες με δυσπιστία, ιδιαίτερα όταν το άτομο που τα έβλαψε ήταν πρόσωπο από το οποίο ανέμεναν φροντίδα και ασφάλεια.

Μια προσέγγιση με γνώμονα το τραύμα προϋποθέτει:

- Ειλικρίνεια
- Προβλεψιμότητα
- Σαφείς και κατανοητές εξηγήσεις
- Αποφυγή ψευδών ή μη ρεαλιστικών υποσχέσεων
- Συνέπεια τόσο στο προσωπικό όσο και στις διαδικασίες

Co-funded by
the European Union

UNA CASA
PER L'UOMO
società cooperativa sociale

uc3m

Universidad
Carlos III
de Madrid

Women's Support and
Information Center
There is a way out of violence!

«Τι μπορείτε να κάνετε;» (Αξιοπιστία)

Οι επαγγελματίες θα πρέπει να:

- Εξηγούν κάθε στάδιο της διαδικασίας
- Χρησιμοποιούν γλώσσα φιλική και κατανοητή για το παιδί
- Ελέγχουν αν το παιδί έχει κατανοήσει όσα ειπώθηκαν
- Τηρούν τις υποσχέσεις τους
- Ενημερώνουν εκ των προτέρων για οποιαδήποτε αλλαγή
- Περιορίζουν τον αριθμό των επαγγελματιών που εμπλέκονται

Co-funded by
the European Union

uc3m

Universidad
Carlos III
de Madrid

Women's Support and
Information Center
There is a way out of violence!

ΑΡΧΗ 3: Συνεργασία και Αμοιβαιότητα

Συνεργασία σημαίνει:

- Εργασία μαζί με το παιδί και όχι για το παιδί
- Αναγνώριση ότι το παιδί γνωρίζει καλύτερα τη δική του εμπειρία
- Εμπλοκή φορέων της κοινωνίας των πολιτών
- Κατανομή εξουσίας και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ υπηρεσιών

ΑΡΧΗ 4: Ενδυνάμωση, Φωνή και Επιλογή

Το τραύμα ισοδυναμεί με **απώλεια ελέγχου**.

Οι επαγγελματίες της δικαιοσύνης οφείλουν να **αποκαθιστούν την αυτενέργεια (agency) του παιδιού**, μέσω:

- Παροχής επιλογών
- Παρουσίασης εναλλακτικών με σαφή πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα
- Χρήσης γλώσσας κατάλληλης για το αναπτυξιακό στάδιο του παιδιού
- Παροχής χρόνου και διαλειμμάτων
- Ενεργητικής ακρόασης αναγκών και ανησυχιών

Παραδείγματα επιλογών για τα παιδιά

Οι μικρές επιλογές έχουν σημασία:

- Πού θέλουν να καθίσουν
- Αν η πόρτα θα είναι ανοιχτή ή κλειστή
- Αν χρειάζονται διαλείμματα
- Αν επιθυμούν την παρουσία υποστηρικτικού προσώπου
- Τον τρόπο με τον οποίο θέλουν να μοιραστούν την εμπειρία τους

Co-funded by
the European Union

UNA CASA
PER L'UOMO
società cooperativa sociale

uc3m

Universidad
Carlos III
de Madrid

Women's Support and
Information Center
There is a way out of violence!

«Τι μπορείτε να κάνετε;» (Ενδυνάμωση)

- Δημιουργήστε ευκαιρίες για επιλογή
- Επικυρώστε τα συναισθήματα του παιδιού
- Αναγνωρίστε την έλλειψη ασφάλειας ή ελέγχου
- Ακούστε με προσοχή και βάθος
- Μην επισπεύδετε αποφάσεις - Δώστε χρόνο πριν από τη λήψη αποφάσεων

ΑΡΧΗ 5: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΑΠΟ ΟΜΟΤΙΜΟΥΣ (Peer Support)

Η υποστήριξη από ομοτίμους συμβάλλει:

- στη μείωση της απομόνωσης
- στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας
- στη δημιουργία συναισθηματικής ασφάλειας
- στην αποκατάσταση δικτύων εμπιστοσύνης

Για τα παιδιά, οι «ομότιμοι» συχνά δεν είναι συνομήλικοι, αλλά **φροντιστές ή άλλοι ενήλικες εμπιστοσύνης**.

Co-funded by
the European Union

UNA CASA
PER L'UOMO
società cooperativa sociale

uc3m

Universidad
Carlos III
de Madrid

Women's Support and
Information Center
There is a way out of violence!

ΑΡΧΗ 6: ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ, ΙΣΤΟΡΙΚΑ & ΕΜΦΥΛΑ ΠΛΑΙΣΙΑ

Μια προσέγγιση με εστίαση στο τραύμα απαιτεί επίγνωση:

- του ρατσισμού
- του αποκλεισμού λόγω αναπηρίας (ableism)
- του σεξισμού
- της τρανσφοβίας
- της ανασφάλειας που συνδέεται με τη μετανάστευση
- των δομικών κοινωνικών ανισοτήτων

Αυτοί οι παράγοντες επηρεάζουν:
τον τρόπο με τον οποίο τα παιδιά ζητούν βοήθεια και το πόσο ασφαλή αισθάνονται
απέναντι στις αρχές και τα συστήματα

Co-funded by
the European Union

UNA CASA
PER L'UOMO
società cooperativa sociale

uc3m

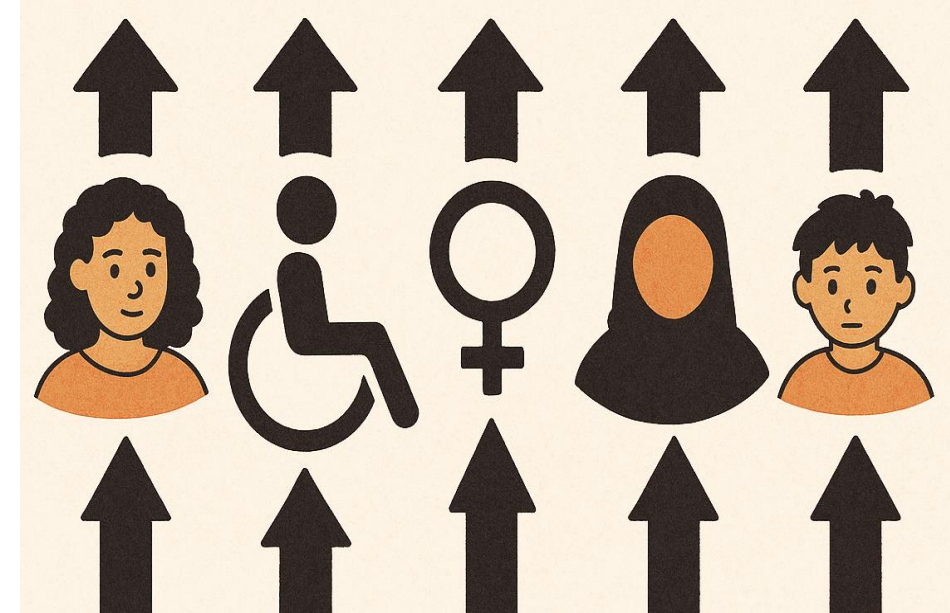
Universidad
Carlos III
de Madrid

Women's Support and
Information Center
There is a way out of violence!

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΑ ΕΜΠΟΔΙΑ

- Παιδιά με μεταναστευτικό υπόβαθρο: φόβος απέλασης ή οικογενειακού αποχωρισμού
- ΛΟΑΤΚΙ+ παιδιά: φόβος ομοφοβίας ή τρανσφοβίας από τις αρχές
- Παιδιά από φυλετικοποιημένες ομάδες: φόβος ρατσισμού και προκατάληψης
- Παιδιά με αναπηρίες: κίνδυνος να μην γίνουν πιστευτά ή να υπερπροστατευθούν

Co-funded by
the European Union

UNA CASA
PER L'UOMO
società cooperativa sociale

uc3m

Universidad
Carlos III
de Madrid

Women's Support and
Information Center
There is a way out of violence!

Ερωτήματα Αναστοχασμού

- Ποια αρχή είναι η πιο δύσκολη να εφαρμοστεί στο δικό σας επαγγελματικό πλαίσιο;
- Ποια μικρή αλλαγή θα μπορούσε ο οργανισμός σας να εφαρμόσει ήδη από αύριο;
- Πώς μπορεί ο δικός σας ρόλος να συμβάλει στην αποτροπή της δευτερογενούς θυματοποίησης;

Co-funded by
the European Union

uc3m

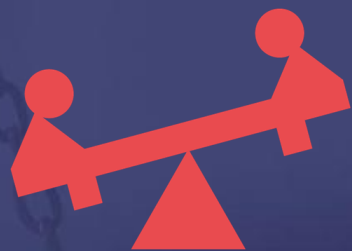

Women's Support and
Information Center
There is a way out of violence!

Βασικά Συμπεράσματα

- Η δικαιοσύνη με επίγνωση του τραύματος είναι δικαιωματοκεντρική, παιδοκεντρική και προσανατολισμένη στην αποκατάσταση.
- Προλαμβάνει την επανατραυματοποίηση.
- Ενισχύει τόσο την ποιότητα της μαρτυρίας όσο και την ευημερία του παιδιού.
- Οι αρχές αυτές αποτελούν τη βάση για όλα τα επόμενα κεφάλαια (δικανικές συνεντεύξεις, μέτρα, διαδικασίες).

Περισσότερες πληροφορίες περιλαμβάνονται στις σελίδες 28–36 του Εγχειριδίου.

CHILD

Towards a child-friendly justice

childfriendlyjustice.eu

Κεφάλαιο 4

Το παιδί ως ενεργό υποκείμενο στις διαδικασίες ακρόασης και λήψης της μαρτυρίας του παιδιού

Co-funded by
the European Union

UNA CASA
PER L'UOMO
società cooperativa sociale

uc3m

Universidad
Carlos III
de Madrid

Women's Support and
Information Center
There is a way out of violence!

Περιεχόμενο

- Τεχνικές και προϋποθέσεις λήψης παιδικής μαρτυρίας
- Αναπτυξιακές παράμετροι

Τι καθιστά τη μαρτυρία του παιδιού αξιόπιστη;

- Τα παιδιά μπορούν να παρέχουν αληθείς και αξιόπιστες πληροφορίες, ακόμη και σε μικρή ηλικία.
- Η σύγχρονη έρευνα επιβεβαιώνει την αξιοπιστία της μαρτυρίας που λαμβάνεται από τα παιδιά, εφόσον η συνέντευξη διεξάγεται με κατάλληλο τρόπο.
- Το πρωτόκολλο NICHD αποτελεί το διεθνές πρότυπο για φιλικές προς το παιδί δικανικές συνεντεύξεις.

Co-funded by
the European Union

UNA CASA
PER L'UOMO
società cooperativa sociale

uc3m

Universidad
Carlos III
de Madrid

Women's Support and
Information Center
There is a way out of violence!

Τεχνικές συνέντευξης φιλικές προς το παιδί

Πώς ξεκινάμε;

- Τι σημαίνει «χτίζω σχέση εμπιστοσύνης (rapport) με το παιδί»;
- Τι βοηθά τα παιδιά να αισθάνονται ασφαλή και να αφηγούνται με μεγαλύτερη ακρίβεια τις εμπειρίες τους;

Ομαδική εργασία: Περιγράψτε και παρουσιάστε.

Co-funded by
the European Union

UNA CASA
PER L'UOMO
società cooperativa sociale

uc3m

Universidad
Carlos III
de Madrid

Women's Support and
Information Center
There is a way out of violence!

Δημιουργία ασφαλούς περιβάλλοντος συνέντευξης – Χτίζοντας σχέση εμπιστοσύνης

- Ένα ζεστό, ενσυναισθητικό και χωρίς πίεση περιβάλλον είναι απαραίτητο για ουσιαστική αποκάλυψη πληροφοριών .
- Η θεωρία της προσκόλλησης εξηγεί πώς η αίσθηση ασφάλειας υποστηρίζει συνεκτικές και λεπτομερείς αφηγήσεις.
- Παιδιά με μη ασφαλή προσκόλληση χρειάζονται περισσότερο χρόνο στη φάση δημιουργίας σχέσης
- Το τραύμα μπορεί να επηρεάσει την ακρίβεια της αφήγησης ακόμη και σε παιδιά με ασφαλή προσκόλληση → απαιτείται πρόσθετη υποστήριξη.
- Το αναθεωρημένο πρωτόκολλο NICHD περιλαμβάνει ενισχυμένες τεχνικές δημιουργίας σχέσης εμπιστοσύνης και μη υποβλητικές υποστηρικτικές δηλώσεις (χωρίς καθοδήγηση ή προτροπή) .

Προετοιμασία: Περιβάλλον

Σχεδιάστε το περιβάλλον στο χαρτί. Τι πρέπει να υπάρχει; Τι δεν πρέπει;

- Χρησιμοποιήστε φυσικό φως, χαλαρωτικά χρώματα και ελάχιστες περισπασμούς.
- Αποφύγετε στολές και εμφανή σύμβολα εξουσίας.
- Χρησιμοποιήστε έπιπλα σε μέγεθος κατάλληλο για παιδιά.

Co-funded by
the European Union

UNA CASA
PER L'UOMO
società cooperativa sociale

uc3m

Universidad
Carlos III
de Madrid

Women's Support and
Information Center
There is a way out of violence!

Στάση και ρόλος του/της συνεντευκτή/-τριας

- Ουδέτερη ενδυμασία χωρίς σύμβολα εξουσίας, μη φοράτε στολή
- Διατηρήστε οπτική επαφή με το παιδί στο επίπεδο των ματιών.
- Τοποθετήστε τον εξοπλισμό καταγραφής διακριτικά και ενημερώστε το παιδί για την καταγραφή.
- Παρουσιάστε όλους τους εμπλεκόμενους με φιλικό και σαφή τρόπο.
- Ξεκινήστε με ανοικτού τύπου ερωτήσεις για ένα ουδέτερο θέμα (π.χ. ένα χόμπι ή ένα κατοικίδιο) πριν ξεκινήσει η πραγματική συνέντευξη.

Co-funded by
the European Union

UNA CASA
PER L'UOMO
società cooperativa sociale

uc3m

Universidad
Carlos III
de Madrid

Women's Support and
Information Center
There is a way out of violence!

Διατήρηση της εστίασης στον κεντρικό στόχο της συνέντευξης

- **Στόχος της συνέντευξης:** Συλλογή της πληρέστερης και ακριβέστερης δυνατής πληροφορίας.
 - Κατά προτίμηση, διεξαγωγή μίας ενιαίας, καλά προετοιμασμένης δικανικής συνέντευξης.
 - Αποφυγή επαναλαμβανόμενων ή υποβλητικών ερωτήσεων, καθώς μπορεί να επηρεάσουν ή να αλλοιώσουν τις δηλώσεις του παιδιού.
 - Πρόσθετες συνεντεύξεις μόνο όταν είναι απολύτως αναγκαίο, με την ίδια μη καθοδηγητική προσέγγιση.
 - Προσεκτική χρήση βοηθητικών μέσων (κούκλες, διαγράμματα σώματος, σχέδια), καθώς ενδέχεται να μειώσουν την ακρίβεια της πληροφορίας.
 - Εξαίρεση: παιδιά στο φάσμα του αυτισμού μπορεί να ωφεληθούν από μη κατευθυντικό σχεδιασμό (non-contingent sketching).

Ελαχιστοποίηση της υποβλητικότητας στις συνεντεύξεις με παιδιά – Βασικές αρχές

- Τα παιδιά είναι ιδιαίτερα ευαίσθητα στην εξουσία των ενηλίκων → αποφυγή κάθε υποβλητικής ή καθοδηγητικής επιρροής.
- Έναρξη με ουδέτερες, ανοιχτού τύπου ερωτήσεις για τη δημιουργία σχέσης εμπιστοσύνης, την αξιολόγηση της κατανόησης και των γλωσσικών δεξιοτήτων του παιδιού, καθώς και την ενίσχυση της συνεργασίας.
- Προσαρμογή της γλώσσας και του ρυθμού της συνέντευξης στο αναπτυξιακό επίπεδο του παιδιού.
- Η ελεύθερη αφήγηση σε συνδυασμό με μη καθοδηγητικές παροτρύνσεις αποτελεί τη βέλτιστη πρακτική για τη συλλογή έγκυρων και λεπτομερών μαρτυριών.

Co-funded by
the European Union

UNA CASA
PER L'UOMO
società cooperativa sociale

uc3m

Universidad
Carlos III
de Madrid

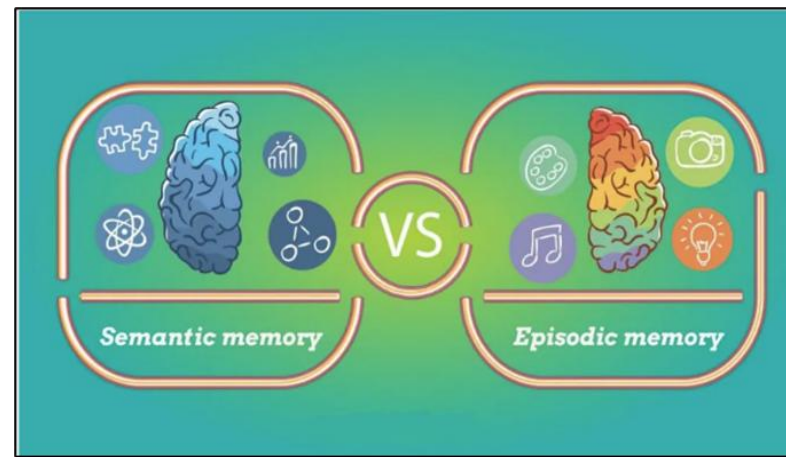

Women's Support and
Information Center
There is a way out of violence!

Αναπτυξιακοί παράγοντες που επηρεάζουν τη λήψη μαρτυρίας

Μνήμη

- Τα παιδιά τείνουν να ξεχνούν περισσότερες λεπτομέρειες τις πρώτες ώρες ή ημέρες μετά το γεγονός. Στη συνέχεια, η απώλεια μνήμης επιβραδύνεται σημαντικά.
- Η διενέργεια της συνέντευξης εντός περίπου μίας εβδομάδας από την αναφορά θεωρείται αποδεκτή, εφόσον ο σχεδιασμός είναι προσεκτικός και επιστημονικά τεκμηριωμένος.
- Όσο μεγαλύτερο είναι το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί, τόσο αυξάνεται ο κίνδυνος τα παιδιά να ενσωματώσουν πληροφορίες που έμαθαν μετά το γεγονός (post-event information).

- Η συνέντευξη βασίζεται σε δύο είδη μνήμης: την επεισοδιακή μνήμη (προσωπικά βιωμένα γεγονότα) και τη σημασιολογική μνήμη (γενικές γνώσεις και έννοιες), οι οποίες αναπτύσσονται διαφορετικά.
- Τα παιδιά δυσκολεύονται περισσότερο να ανακαλέσουν επεισοδιακές λεπτομέρειες σε σχέση με γενικές πληροφορίες. Για τον λόγο αυτό, συνιστάται η έναρξη της συνέντευξης με ερωτήσεις επεισοδιακού τύπου και η αποφυγή συχνών εναλλαγών μεταξύ διαφορετικών συστημάτων μνήμης.
- Η αφηγηματική εξάσκηση (narrative practice) ενισχύει την επεισοδιακή ανάκληση.

Γλώσσα & αφηγηματικές ικανότητες

- Η αυτοβιογραφική μνήμη ωριμάζει σταδιακά. Τα μικρά παιδιά δεν μπορούν να παρέχουν πλήρεις, συνεκτικές και χρονολογικά οργανωμένες αφηγήσεις.
- Ασυνέπειες, εναλλαγές μεταξύ γεγονότων και παύσεις για αναζήτηση λέξεων είναι αναμενόμενες και δεν αποτελούν ένδειξη αναξιοπιστίας.
- Γεγονότα που συνέβησαν πριν το παιδί αποκτήσει λόγο δεν μπορούν να αναφερθούν με αξιοπιστία.
- Για μικρά παιδιά:– χρησιμοποιούμε απλές, ενεργητικές προτάσεις– αποφεύγουμε σύνθετες γλωσσικές δομές– παρέχουμε υποστηρικτικά αλλά μη υποβλητικά λεκτικά ερεθίσματα.
- Δυνατότητα λήψης δικανικής συνέντευξης ανά ηλικία- Η δυνατότητα λήψης δικανικής συνέντευξης εξαρτάται από το γνωστικό και γλωσσικό αναπτυξιακό επίπεδο του παιδιού:
- **1–2,5 ετών: δεν είναι δυνατή**
- **2,5–5 ετών: ιδιαίτερα ευαίσθητη διαδικασία – απαιτεί αυξημένη προετοιμασία**
- **6 ετών και άνω: γενικά δυνατή, με ορισμένους γλωσσικούς περιορισμούς**

Το Ψέμα στην Παιδική Ηλικία

Το ψέμα είναι μέρος της **φυσιολογικής ανάπτυξης του παιδιού**.

Η αναλήθεια συχνά οφείλεται σε: φόβο, ντροπή, σύγχυση, αυτοενοχοποίηση ή αφοσίωση σε κάποιον φροντιστή.

Η παρακράτηση πληροφοριών εμφανίζεται νωρίτερα και είναι πιο εύκολη από τη δημιουργία ψευδών ιστοριών.

Ορισμένα παιδιά (π.χ. με χαρακτηριστικά ψυχρής–ασυγκίνητης συμπεριφοράς) μπορεί να ψεύδονται πιο στρατηγικά.

Το να ζητάμε από τα παιδιά να **υποσχεθούν να λένε την αλήθεια** μειώνει τα ψέματα, αλλά μόνο αφού κατανοήσουν την έννοια της «υπόσχεσης» (συνήθως μετά τα 4 έτη).

Co-funded by
the European Union

UNA CASA
PER L'UOMO
società cooperativa sociale

uc3m

Universidad
Carlos III
de Madrid

Women's Support and
Information Center
There is a way out of violence!

Ηθική Αξιολόγηση & Αποκάλυψη

Η ηθική κρίση των παιδιών σχετικά με γεγονότα αλλάζει κατά την ανάπτυξή τους.

- Τα μικρά παιδιά αξιολογούν τις πράξεις κυρίως με βάση τις οικογενειακές νόρμες.
- Τα παιδιά από κακοποιητικά περιβάλλοντα μπορεί να μην θεωρούν τη βία ως «λανθασμένη».
- Η ισχυρή πίστη και αφοσίωση στην οικογένεια (ιδιαίτερα γύρω στην ηλικία 10–11 ετών) μπορεί να εμποδίσει την αποκάλυψη γεγονότων.
- Τα παιδιά κρίνουν τη βλάβη λιγότερο αυστηρά όταν πιστεύουν ότι ήταν ακούσια — συχνά έτσι διατυπώνουν τη συμπεριφορά τους οι κακοποιητικοί γονείς.

Σημασία Ατομικών Διαφορών

Είναι σημαντικό να λαμβάνονται υπόψη οι ατομικές διαφορές των παιδιών στις οδηγίες για δικανικές συνεντεύξεις:

- Ηλικία
- Γνωστικές ικανότητες
- Ιδιοσυγκρασιακά χαρακτηριστικά
- Χαρακτηριστικά προσωπικότητας
- Το Μοντέλο Πέντε Παραγόντων (Five-Factor Model, FFM) μπορεί να βοηθήσει στην προσαρμογή της προσέγγισης ανάλογα με το παιδί (έχει επικυρωθεί σε μεγάλο βαθμό σε παιδιά και εφήβους).

Το μοντέλο αυτό αξιολογεί χαρακτηριστικά όπως: άγχος, εξωστρέφεια, φαντασία, καλοσύνη και επιμέλεια.

Co-funded by
the European Union

UNA CASA
PER L'UOMO
società cooperativa sociale

uc3m

Universidad
Carlos III
de Madrid

Women's Support and
Information Center
There is a way out of violence!

Individual differences matter

Emotional stability

- Anxiety
- Self-Confidence

Extraversion

- Energy
- Expressivity
- Optimism
- Shyness

Imagination

- Creativity
- Intellect
- Curiosity

Benevolence

- Obedience
- Altruism
- Dominance
- Irritability
- Egocentrism

Conscientiousness

- Concentration
- Persistence
- Orderliness
- Achievement motivation

“Can you tell me what you do when you are nervous?”

“Can you tell me about things that make you feel scared?”

“Can you tell me how you manage to believe in yourself as a beautiful person?”

“What’s it like for you when you meet someone new?”

“What do you enjoy doing when you are with other kids?”

“Can you tell me about what you do during quiet time?”

“What’s the most special thing you’ve ever imagined?”

“How would you play if you would have no toys or tablet, screen, smartphone?”

“Can you tell me about all things you find interesting or want to know?”

“What do you do when someone is feeling sad?”

“How do you fix things when you and your friend do not agree?”

“Can you tell me about what you think about rules at school?”

“Can you tell me about things that make you frustrated or angry?”

“How do you remember what you need to do each day?”

“Can you tell me what you do if you really want to do a good job?”

“Can you tell me about how you try to keep on going, even if you’re tired?”

“Can you tell me about how difficult it is to stay focused in class?”

Κύρια σημεία

Τι μάθαμε;

- Χρησιμοποιούμε χώρους και προσεγγίσεις φιλικές προς τα παιδιά
- Δημιουργούμε ισχυρό δεσμό εμπιστοσύνης
- Προσαρμόζουμε τις τεχνικές ανάλογα με το αναπτυξιακό στάδιο και την προσωπικότητα του παιδιού
- Στοχεύουμε σε μία ολοκληρωμένη και αμερόληπτη συνέντευξη

Co-funded by
the European Union

UNA CASA
PER L'UOMO
società cooperativa sociale

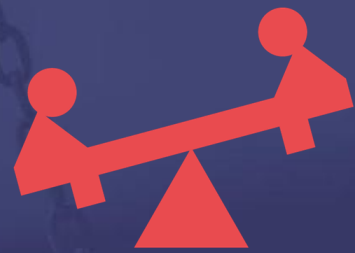
uc3m

Universidad
Carlos III
de Madrid

Women's Support and
Information Center
There is a way out of violence!

More information can be read from Handbook's pages 38-50

CHILD

Towards a child-friendly justice

childfriendlyjustice.eu

Κεφάλαιο 5 Φιλική προς το παιδί Δικανική Συνέντευξη και λαμβάνοντας υπόψη το Τραύμα

Co-funded by
the European Union

UNA CASA
PER L'UOMO
società cooperativa sociale

uc3m

Universidad
Carlos III
de Madrid

Women's Support and
Information Center
There is a way out of violence!

Agenda

- Ορισμός και βασικά στοιχεία της Δικανικής Συνέντευξης (Forensic Interviewing – FI)
- Αρχές της τεκμηριωμένης βάσει αποδεικτικών στοιχείων Δικανικής Συνέντευξης
- Πότε και εάν πρέπει να διενεργείται Δικανική Συνέντευξη
- Λειτουργικές απαιτήσεις της Δικανικής Συνέντευξης
- Διαδικασίες καταγραφής, σύνταξης αναφορών και αποθήκευσης δεδομένων της Δικανικής Συνέντευξης

Ορίζοντας την Δικανική Συνέντευξη στα παιδιά θύματα βίας

Τι είναι η δικανική συνέντευξη;	Μια αναπτυξιακά ευαίσθητη και νομικά τεκμηριωμένη μέθοδος συλλογής πραγματικών πληροφοριών σχετικά με καταγγελίες ενδοοικογενειακής ή συντροφικής βίας (VAC) ή έκθεσης στη βία.
Ποιος θα έπρεπε να την διεξάγει;	Ένας ουδέτερος επαγγελματίας με εξειδικευμένη γνώση (ανάπτυξη του παιδιού, τραύμα, νομικά πλαίσια), ο οποίος έχει λάβει επαρκή και κατάλληλη εκπαίδευση στις τεχνικές της Δικανικής Συνέντευξης.
Ποιοι είναι οι πρωτεύοντες στόχοι;	• Να συλλεχθούν πραγματικές, λεπτομερείς και ακριβείς πληροφορίες. • Να αποτυπωθούν τα λόγια και οι αναμνήσεις του παιδιού όπως τα εκφράζει το ίδιο. • Να αποτραπεί η επαναλαμβανόμενη υποβολή ερωτήσεων, διασφαλίζοντας ότι η συνέντευξη μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως αποδεικτικό μέσο σε δικαστικές διαδικασίες. • Να αποφευχθεί η δευτερογενής θυματοποίηση του παιδιού.
	• Να διασφαλιστεί ότι το παιδί ενημερώνεται για τα δικαιώματά του, του παρέχονται κατάλληλοι τρόποι πρόσβασης στη δικαιοσύνη και ότι ακούγεται στις διαδικασίες που το αφορούν (εφόσον το επιθυμεί).

Η Δικανική Συνέντευξη πρέπει να θέτει ως προτεραιότητα την ευημερία των παιδιών

Για τη διασφάλιση της ευημερίας του παιδιού, οι Δικανικές Συνεντεύξεις (FI) θα πρέπει να:

- Βασίζονται σε πλαίσια δικαιωμάτων του παιδιού (Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, άρθρο 12· Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, άρθρο 24), ώστε η συμμετοχή του παιδιού να είναι ουσιαστική, ασφαλής και να γίνεται με σεβασμό.
- Περιορίζουν τον αριθμό των συνεντεύξεων, ιδανικά σε μία.
- Είναι αναπτυξιακά προσαρμοσμένες, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία και το αναπτυξιακό επίπεδο του παιδιού.
- Περιορίζουν τη διάρκεια των συνεντεύξεων, στο απολύτως αναγκαίο, με πρόβλεψη διαλειμμάτων εφόσον χρειάζεται.
- Περιορίζουν τον αριθμό των ερωτήσεων, αποφεύγοντας όσο το δυνατόν τις επαναλαμβανόμενες ερωτήσεις.
- Διενεργούνται σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους, φιλικούς προς τα παιδιά και ηχομονωμένους.
- Περιλαμβάνουν κατάλληλη διατύπωση ερωτήσεων, που μειώνει το άγχος, τον φόβο και το συναισθηματικό βάρος για το παιδί, όπως η αποφυγή επαναλαμβανόμενης ανάκρισης.

Οι Δικανικές Συνεντεύξεις Παιδιών θα πρέπει να έχουν τη μέγιστη δυνατή νομική αξιοποίηση.

Οι Δικανικές Συνεντεύξεις (FI) πρέπει να ακολουθούν αρχές προσέγγισης με επίγνωση του τραύματος (trauma-informed), ώστε να είναι:

- Βασισμένες σε τυποποιημένα, επικυρωμένα και τεκμηριωμένα βάσει αποδεικτικών στοιχείων πρωτόκολλα (π.χ. NICHD, ABE).
- Νομικά τεκμηριωμένες και παραδεκτές ενώπιον των δικαστηρίων, παρέχοντας ακριβείς πληροφορίες σχετικά με καταγγελίες ενδοοικογενειακής ή συντροφικής βίας (VAC) ή έκθεσης στη βία.
- Διενεργούμενες με ουδετερότητα, με προσανατολισμό στη συλλογή πραγματικών στοιχείων και διερευνητική λογική.
- Οπτικοακουστικά καταγεγραμμένες, όπως απαιτείται για τη χρήση τους σε νομικές διαδικασίες, ώστε να περιορίζεται η ανάγκη το παιδί να καταθέτει επανειλημμένα ή να εμφανίζεται στο δικαστήριο.

Με την παραγωγή υψηλής ποιότητας, αξιόπιστης λεκτικής και μη λεκτικής μαρτυρίας, οι Δικανικές Συνεντεύξεις ενισχύουν την αποδεικτική βάση της υπόθεσης και υποστηρίζουν τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων από ανακριτικές αρχές, εισαγγελείς και δικαστήρια.

Καταγραφή και αναφορά των Δικανικών Συνεντεύξεων και η χρήση τους στο δικαστήριο

Σκοπός της καταγραφής

- Αποτρέπει την επαναλαμβανόμενη υποβολή ερωτήσεων στα παιδιά και μειώνει τη δευτερογενή θυματοποίηση.
- Δημιουργεί μια ακριβή και δομημένη γραπτή σύνοψη, η οποία συμπληρώνει την οπτικοακουστική καταγραφή.
- Διασφαλίζει ότι οι επαγγελματίες που εξετάζουν την υπόθεση κατανοούν το πλαίσιο, τη μεθοδολογία και το περιεχόμενο της συνέντευξης.
- Αποφεύγει την ανάγκη τα παιδιά να εμφανίζονται στο δικαστήριο και να έρχονται αντιμέτωπα με τους φερόμενους δράστες.
- Παρέχει διαφάνεια και δυνατότητα ποιοτικού ελέγχου, σύμφωνα με συγκεκριμένο πρωτόκολλο.
- Οι καταγραφές μπορούν να αξιοποιηθούν για ανατροφοδότηση, εποπτεία και εκπαίδευση.

Μεθοδολογία καταγραφής

- Η βιντεοσκόπηση της συνέντευξης, από την αρχή έως το τέλος, επιτρέπει στο δικαστήριο και στους επαγγελματίες να παρατηρούν τόσο τη λεκτική όσο και τη μη λεκτική επικοινωνία.
- Η ηχογράφηση χρησιμοποιείται όταν η βιντεοσκόπηση δεν είναι διαθέσιμη και τα οπτικά στοιχεία δεν μπορούν να αξιολογηθούν.
- Η τήρηση γραπτών σημειώσεων ή αυτολεξεί απομαγνητοφωνημένων πρακτικών, όπου καταγράφονται οι ερωτήσεις και οι απαντήσεις, μπορεί να γίνεται με αυτόματη απομαγνητοφώνηση για μεγαλύτερη ακρίβεια.

Τεχνικές παράμετροι στην καταγραφή

Σημεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στην προετοιμασία:

- Ποιότητα εξοπλισμού
- Τοποθέτηση (εξοπλισμού/καμερών/μικροφώνων)
- Εφεδρικά συστήματα και προστασία δεδομένων
- Συνέχεια της καταγραφής
- Εμπιστευτικότητα και συγκατάθεση, νομική εξουσιοδότηση

Καταγραφή και αναφορά των Δικανικών Συνεντεύξεων και η χρήση τους στο δικαστήριο

Χρήση στο Δικαστήριο

- Χρησιμοποιούνται συχνά ως προανακριτικά/προκαταρτισμένα αποδεικτικά μέσα, ώστε το παιδί να μη χρειάζεται να εμφανιστεί στο δικαστήριο.
- Τα δικαστήρια μπορούν να εξετάζουν το σύνολο ή μέρος των καταγραφών, ενίοτε κλεισμένων των θυρών, για την προστασία της ιδιωτικότητας.
- Σε ορισμένες χώρες επιτρέπεται η συμπληρωματική κατάθεση αποκλειστικά μέσω απομακρυσμένης οπτικοακουστικής σύνδεσης, ως φιλική προς το παιδί διαδικασία.

Ηθικές Αρχές

- Διασφάλιση μη υποβλητικών και παιδοκεντρικών πρακτικών σε όλη τη διάρκεια της διαδικασίας.
- Προστασία της ιδιωτικότητας, της αξιοπρέπειας και της συναισθηματικής ασφάλειας του παιδιού.
- Διασφάλιση ότι οι καταγραφές δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν καταχρηστικά, με αυστηρό έλεγχο των προσώπων που έχουν πρόσβαση σε αυτές.
- Σαφείς πολιτικές για τη διατήρηση ή την καταστροφή των καταγραφών μετά την ολοκλήρωση της υπόθεσης

Τι μας δείχνουν αυτές οι ερωτήσεις; Τι δεν καταφέρνουν να καλύψουν;

- **Ενήλικας:** Γεια σου Λούκα, ευχαριστώ που είσαι εδώ μαζί μου. Μπορούμε να μιλήσουμε λίγο για το πώς αισθάνεσαι; Μπορείς να μου πεις μόνο όσα νιώθεις άνετα να μοιραστείς.
- **Λούκα (10 ετών):** Εντάξει... μερικές φορές δεν αισθάνομαι πολύ καλά.
- **Ενήλικας:** Καταλαβαίνω. Τι συμβαίνει τις στιγμές που δεν αισθάνεσαι καλά;
- **Λούκα:** Μερικές φορές στο σπίτι συμβαίνουν πράγματα που με φοβίζουν.
- **Ενήλικας:** Λυπάμαι που νιώθεις έτσι. Πρόσφατα, ένιωσες φόβο όταν ήσουν στο σπίτι;
- **Λούκα:** Ναι... ειδικά όταν υπάρχουν καβγάδες.
- **Ενήλικας:** Ευχαριστώ που μου το είπες. Όταν συμβαίνουν αυτοί οι καβγάδες, αισθάνεσαι ασφαλής;
- **Λούκα:** Όχι πάντα... μερικές φορές κρύβομαι στο δωμάτιό μου.
- **Ενήλικας:** Καταλαβαίνω. Υπάρχει κάποιος στο σπίτι με τον οποίο νιώθεις πιο ασφαλής εκείνες τις στιγμές;
- **Λούκα:** Με τη μαμά μου, ναι.
- **Ενήλικας:** Εντάξει, ευχαριστώ. Είναι σημαντικό για μένα να καταλάβω πώς αισθάνεσαι αυτή τη στιγμή, ώστε να μπορέσουμε να σκεφτούμε μαζί πώς να σε βοηθήσουμε να νιώθεις πιο προστατευμένος.

Προετοιμασία για τη Διεξαγωγή Εξεταστικής Συνέντευξης

Πριν εισέλθει το παιδί στο δωμάτιο:

Σχεδιάστε μια ασφαλή, δομημένη και κατάλληλη για το παιδί

Ας συζητήσουμε:

Ποιες πληροφορίες θα συλλέγατε και ποια βήματα θα κάνατε για να διαπιστώσετε στο επίπεδο ανάπτυξης του παιδιού.

- Συλλέξτε πληροφορίες υπόβαθρου από επαγγελματίες που γνωρίζουν το παιδί, διατηρώντας την εμπιστευτικότητα.
- Αξιολογήστε το αναπτυξιακό επίπεδο του παιδιού, τις ανάγκες επικοινωνίας, την κατάσταση τραύματος, τυχόν αναπηρίες, το πολιτισμικό υπόβαθρο και τη συναισθηματική ευημερία.
- Προετοιμάστε ένα σχέδιο συνέντευξης βάσει της υπόθεσης και των αναγκών του παιδιού. Προσαρμόστε το πρωτόκολλο.
- Βεβαιωθείτε ότι το δωμάτιο, ο εξοπλισμός και η ρύθμιση καταγραφής είναι έτοιμα.
- Ενημερώστε το παιδί για τη διαδικασία και το σκοπό.

Εισαγωγή (Introduction Phase)

- Μην ξεκινάτε αμέσως με ερωτήσεις.
- Παρουσιαστείτε και εξηγήστε πρώτα το ρόλο σας.
- Εξηγήστε γιατί βρίσκεται το παιδί εκεί με απλή, ουδέτερη γλώσσα.
- Προσπαθήστε να επαληθεύσετε ότι το παιδί κατανοεί τις έννοιες «αληθές» και «ψευδές».
- Καθορίστε τους κανόνες της συνέντευξης, όπως:
 - «Αν πω κάτι λάθος, πες μου.»
 - «Μπορείς να πεις 'Δεν ξέρω'.»
- Ενδυναμώστε το παιδί και βεβαιωθείτε ότι κατανοεί τα δικαιώματά του.
- Ενημερώστε το παιδί ότι μπορεί να ζητήσει διάλειμμα οποιαδήποτε στιγμή.

Πότε ξεκινάει η επικοινωνία με το παιδί

Για να χτιστεί ένα ασφαλές πλαίσιο, μείωσε το άγχος και βεβαιώσου ότι το παιδί κατανοεί την διαδικασία.

Ας συζητήσουμε:
Τι θα ρωτούσατε;

Φάση Δημιουργίας Σχέσης και Εξάσκησης Αφηγήματος (Rapport & Practice Narrative Phase)

**Δημιουργία σύνδεσης και
προετοιμασία του παιδιού για την
παροχή λεπτομερούς ανάκλησης.**

Βοήθεια στο παιδί να αισθανθεί ασφαλές
και χρήση ανοιχτών ερωτήσεων (open-
ended prompts).

- Φιλική προς το παιδί συζήτηση για να δημιουργηθεί αίσθημα άνεσης.
- Απλά θέματα για να παρατηρηθεί η φυσική ικανότητα αφήγησης του παιδιού.
- Εξάσκηση στην ελεύθερη ανάκληση, ένα ουσιώδες μέρος των επικυρωμένων πρωτοκόλλων συνέντευξης (NICHD/ABE).

Φάση Υποστατικού Περιεχομένου (Substantive Phase)

- Ξεκινήστε με μια ευρεία, ανοιχτή πρόσκληση («Πες μου όλα όσα συνέβησαν»).
- Ενθαρρύνετε απαντήσεις με ελεύθερη αφήγηση.
- Συνεχίστε με μη-προκαταβολικές ανοιχτές ερωτήσεις για διευκρίνιση.
- Προσαρμόστε τις αναπτυξιακές και τραυματολογικές ανάγκες του παιδιού.
- Υποστηρίξτε ενώ παραμένετε ουδέτεροι.

Αποτελεί το βασικό ερευνητικό μέρος της συνέντευξης.

Στόχος είναι η λήψη ακριβών, αξιόπιστων πληροφοριών που παράγει το παιδί.

Φάση Ολοκλήρωσης (Closure Phase)

Ολοκληρώστε τη συνέντευξη με υποστηρικτικό, προβλέψιμο και συναισθηματικά ασφαλές τρόπο.

- Ρωτήστε αν το παιδί θέλει να προσθέσει κάτι.
- Επιστρέψτε σε ένα ουδέτερο θέμα για να μειωθεί η συναισθηματική ένταση.
- Δώστε χώρο για ερωτήσεις.
- Εξηγήστε τι θα ακολουθήσει στη συνέχεια (διαφάνεια διαδικασίας). Ευχαριστήστε το παιδί για την προσπάθειά του.

Ομαδική εργασία: συζητήστε τα στάδια της Δικανικής Συνέντευξης

- Πώς να διασφαλίσετε την ποιότητα όλων των σταδίων;
- Ποιο είναι το πιο σημαντικό μέρος της προετοιμασίας και διεξαγωγής της Εξεταστικής Συνέντευξης;

Mini Case για Εκπαίδευση σε Δικανική Συνέντευξη

- **Παιδί:** Σοφία, 9 ετών

Λόγος παραπομπής: Αναφορές δασκάλου για αλλαγές στη συμπεριφορά

- Απόσπαση προσοχής
- Ευερεθιστότητα
- Δυσκολία συγκέντρωσης

- **Αυθόρμητη δήλωση παιδιού:**

"Δεν θέλω πια να πηγαίνω στο σπίτι της θείας Λάουρα με τον Μάρκο."

- **Κατάσταση:** Δεν έχουν συλληχθεί λεπτομέρειες σύμφωνα με το πρωτόκολλο → απαιτείται εξεταστική συνέντευξη.

«Την τελευταία φορά που ήμουν στο σπίτι της θείας Λάουρα, ο Μάρκο με έκανε να νιώσω περίεργα... Δεν ήθελα, αλλά μου είπε να σωπάσω.»

Σταματά και χαμηλώνει το βλέμμα.

Ομαδική Εργασία: σκεφτείτε ερωτήσεις για..

- Ενθάρρυνση ελεύθερης αφήγησης
- Χρήση ανοιχτών ερωτήσεων
- Αποφυγή υποβολής και ερμηνείας
- Υποστήριξη αυθόρμητης ανάκλησης με ουδέτερα ερεθίσματα
- Διαχείριση της σιωπής με ευαισθησία και χωρίς παρενόχληση

Άσκηση σε Ζεύγη: Αξιολόγηση Ερωτήσεων.

Μικρή Υπόθεση: Leo (Ηλικία 6)

Ο Λέο είπε στη γιαγιά του: «Δεν μου αρέσει όταν ο φίλος της μαμάς είναι πολύ σκληρός μαζί μου.»

Πρώτο Καθήκον – 5 λεπτά

Ακολουθούν τρεις δείγμα ερωτήσεων:

«Σε πείραξε ο φίλος της μαμάς;»

«Τι έκανε όταν ήταν σκληρός μαζί σου – σε άρπαξε;»

«Συμβαίνει αυτό χτες το βράδυ;»

Είναι προβληματικές? Γιατί?

Δεύτερο Καθήκον – 5 λεπτά

Ξαναγράψτε τις ερωτήσεις με καλύτερο τρόπο, ώστε να είναι ουδέτερες, ανοιχτές και φιλικές προς το παιδί.

Ποιος πρέπει να διεξάγει μια Δικανική Συνέντευξη;

ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ:

Στη Φινλανδία, ψυχολόγοι με εκπαίδευση στην ανάπτυξη παιδιού και στις εξεταστικές συνεντεύξεις διεξάγουν τις συνεντεύξεις με μικρά παιδιά. Η αστυνομία και άλλοι επαγγελματίες (όπως ο δικηγόρος του παιδιού ή ο εισαγγελέας) παρακολουθούν τις συνεντεύξεις από την αίθουσα παρατήρησης μέσω βιντεοσύνδεσης.

- Εκπαιδευμένοι επαγγελματίες στην αίθουσα συνέντευξης
-χρήση διερμηνέα, αν χρειάζεται
- Εκπαιδευμένος επαγγελματίας στην αίθουσα παρατήρησης
- Κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι, ψυχίατροι, σύστημα ποινικής δικαιοσύνης και εισαγγελείς που μπορούν να αποτελούν εκπαιδευμένους επαγγελματίες του πεδίου

Ποιοι άλλοι μπορεί να βρίσκονται στην Δικανική Συνέντευξη;

- **Νομικοί κηδεμόνες ή άλλα πρόσωπα υποστήριξης** μόνο εάν το παιδί χρειάζεται την παρουσία τους
 - *Κατά προτίμηση όχι στην αίθουσα συνέντευξης· εάν δεν μπορεί να αποφευχθεί, η παρουσία τους – τόσο φυσική όσο και λεκτική – δεν πρέπει να παρεμβαίνει στη διαδικασία και πρέπει να αποχωρήσουν πριν από τη φάση υποστατικού περιεχομένου (substantive phase)*
- **Δικηγόρος του κατηγορουμένου** (μόνο στην αίθουσα παρατήρησης)

ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

- ✓ **Βέλγιο:** Ο Εγκύκλιος Δικανικής Συνέντευξης ρυθμίζει ποιοι επιτρέπεται να παρακολουθούν την αίθουσα ανάκρισης και/ή την αίθουσα παρατήρησης.
- ✓ **Ολλανδία:** Εάν ο δικηγόρος υπεράσπισης και ο φερόμενος δράστης επιθυμούν να θέσουν επιπλέον ερωτήσεις, πρέπει να παρακολουθήσουν τη συνέντευξη μέσω ζωντανής σύνδεσης και να μεταβιβάσουν τις ερωτήσεις τους στον συνεντευκτή.

Ποια είναι τα απαιτούμενα στοιχεία εκπαίδευσης για αυτούς τους επαγγελματίες;

Εξειδικευμένη θεωρητική εκπαίδευση όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενα κεφάλαια και διαφάνειες

- Εξειδικευμένες και εκτεταμένες ευκαιρίες πρακτικής
- Συνεχής θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση
- Κριτική από ομοτίμους (peer reviews) και ατομική ανατροφοδότηση

ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

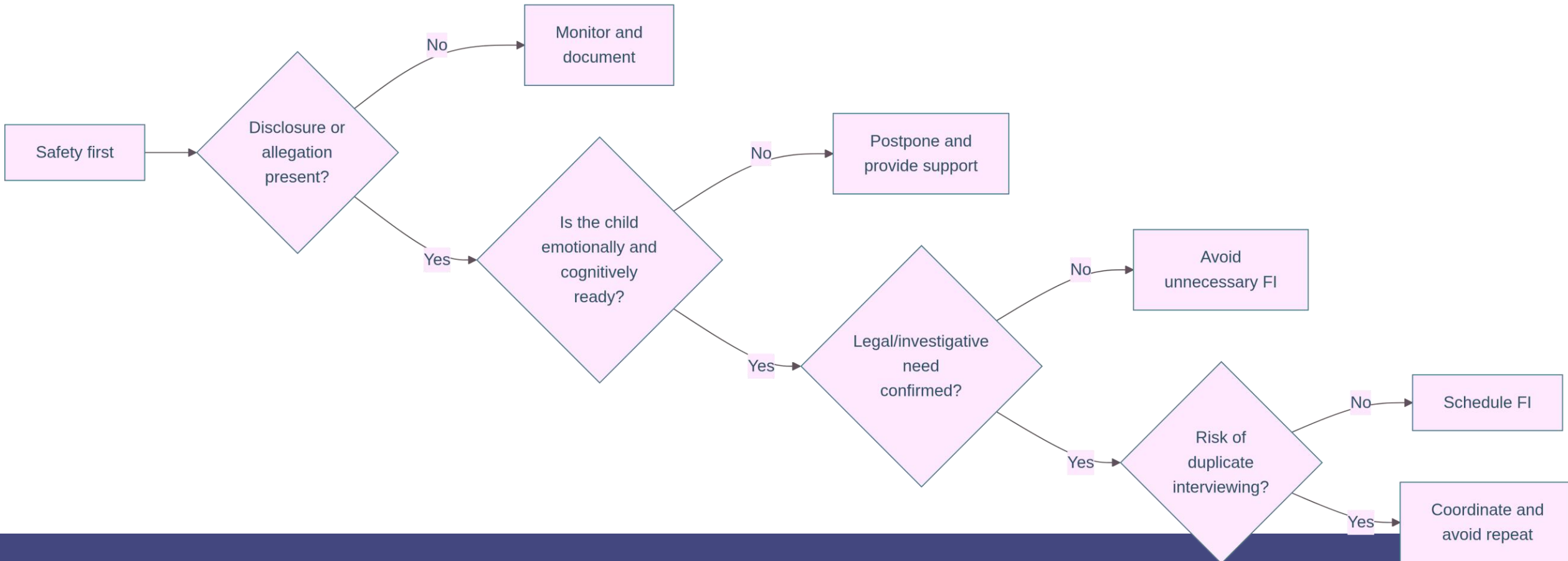
Βέλγιο: Οι αστυνομικοί που επιθυμούν να γίνουν εξεταστές (forensic interviewers) πρέπει να ολοκληρώσουν ένα μηνιαίο πρόγραμμα εκπαίδευσης (σύνολο 60 ωρών), το οποίο διδάσκεται από ανώτερους εξεταστές με πάνω από 5 χρόνια εμπειρίας και άλλους ειδικούς (δικαστές, ψυχίατροι, ειδικούς στην ανάπτυξη παιδιού και στην απόκτηση γλώσσας). Το πρόγραμμα περιλαμβάνει 54 ώρες ρόλων (role-play) και 2 ώρες αξιολόγηση.

Ολλανδία: Μια προαιρετική εκπαίδευση για συνεντεύξεις με ευάλωτα άτομα περιλαμβάνει ρόλο-παιχνίδι με έναν εκπαιδευτικό ηθοποιό που υποδύεται ένα άτομο με ψυχική ή γνωστική αναπηρία, ή μια γυναίκα με οριακή διαταραχή προσωπικότητας, ώστε οι αστυνομικοί να μην χρειάζεται να υποδυθούν οι ίδιοι το ευάλωτο άτομο.

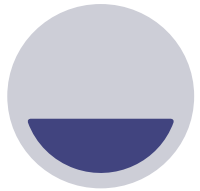
Απόφαση για τη Διεξαγωγή Συνέντευξης

Η συμμετοχή σε μια ΔΙΚΑΝΙΚΉ Συνέντευξη (FI) μπορεί να επιβαρύνει συναισθηματικά το παιδί. Για το λόγο αυτό, είναι απαραίτητο να αξιολογείται **προσεκτικά** αν η διεξαγωγή μιας δικανικής συνέντευξης είναι αναγκαία για τη λήψη **αξιόπιστων** πληροφοριών και αποδεικτικών στοιχείων, ενώ ταυτόχρονα προτεραιότητα δίνεται στην **ευημερία** του παιδιού.

Προϋποθέσεις για Αναβολή ή Αποφυγή Εξεταστικής Συνέντευξης

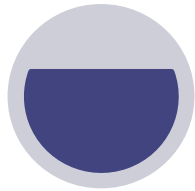

Ελάχιστες Απαιτήσεις για τη Λήψη Απόφασης σχετικά με τη Διεξαγωγή Δικανικής Συνέντευξης

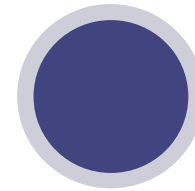
1

Το δικαίωμα σε μια Δικανική Συνέντευξη αναγνωρίζεται και τα εσωτερικά νομικά πλαίσια ορίζουν κριτήρια όπως η ηλικία του παιδιού, η φύση του εγκλήματος και η ευαλωτότητα του παιδιού.

2

Ατομική αξιολόγηση του αναπτυξιακού επιπέδου, της συναισθηματικής κατάστασης και του ιστορικού τραύματος του παιδιού.

3

Τα παιδιά που δεν είναι σε θέση να δώσουν αξιόπιστες καταθέσεις δεν πρέπει να συνεντευξιαστούν.

Προηγμένα Μέτρα για τη Λήψη Απόφασης σχετικά με τη Διεξαγωγή Δικανικής Συνέντευξης

- Χρήση επικυρωμένων εργαλείων ψυχολογικής και αναπτυξιακής αξιολόγησης για τη δοκιμή των γνωστικών, γλωσσικών και συναισθηματικών ικανοτήτων του παιδιού, καθώς και της ετοιμότητάς του σε σχέση με το τραύμα.

ΒΕΛΓΙΟ

Τα νομικά κριτήρια του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας καθοδηγούν τις αποφάσεις.

ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Η επανάκουση των θυμάτων πραγματοποιείται μόνο εάν είναι απολύτως αναγκαία για τη ποινική διαδικασία.

ΕΛΛΑΔΑ

Οι ψυχολόγοι αξιολογούν τη συναισθηματική κατάσταση του παιδιού πριν από οποιαδήποτε Δικανική Συνέντευξη

Ελάχιστα Μέτρα σχετικά με τον Αριθμό Συνεντεύξεων

Κατά κανόνα, τα παιδιά θύματα πρέπει να υποβάλλονται σε μια Εξεταστική Συνέντευξη (forensic interview) μόνο μία φορά.

Ωστόσο, μπορούν να πραγματοποιηθούν πολλαπλές συνεδρίες από τον ίδιο εξεταστή για να συλλεχθούν πλήρεις και ακριβείς πληροφορίες για το γεγονός και να διασφαλιστεί η ευημερία του παιδιού, εάν:

- Είναι προς το συμφέρον του παιδιού να διακοπεί η συνέντευξη (π.χ. κόπωση) Το παιδί διστακτικά αποκαλύπτει πληροφορίες
- Το παιδί έχει επικοινωνιακές ή νοητικές δυσκολίες
- Απαιτείται περισσότερος χρόνος για να αναπτυχθεί εμπιστοσύνη στη διαδικασία και στον εξεταστή
- Το παιδί ζητά επιπλέον συνέντευξη
- Προκύπτουν νέες πληροφορίες ή στοιχεία

Οι επιπλέον δικανικές συνεντεύξεις δεν περιλαμβάνουν επαναλαμβανόμενη ερώτηση του παιδιού για τη βία σε περίπτωση μη αποκάλυψης. Οι επαναληπτικές συνεντεύξεις επικεντρώνονται σε διαφορετικές ερωτήσεις ή θέματα και διεξάγονται από τον ίδιο επαγγελματία.

Πού Διεξάγεται μια Εξεταστική Συνέντευξη (FI):
Περιβάλλον και Πρακτική Προετοιμασία.

Απαιτήσεις για τις Αίθουσες Συνέντευξης και Παρατήρησης

Η Εξεταστική Συνέντευξη (FI) πρέπει να διεξάγεται σε ειδικά διαμορφωμένους, φιλικούς προς το παιδί και ενημερωμένους για το τραύμα χώρους, παρέχοντας άνεση, ιδιωτικότητα, σωματική και ψυχολογική ασφάλεια, προκειμένου να διασφαλιστεί η υψηλής ποιότητας και νομικά αξιόπιστη κατάθεση

Ιδιωτικότητα και εμπιστευτικότητα

- Οι χώροι πρέπει να προστατεύουν το παιδί από το να είναι ορατό ή ακουστό σε άλλους.
- Απαραίτητη η ηχομόνωση.
- Σε καμία περίπτωση τα παιδιά, οι οικογένειες τους και οι φερόμενοι δράστες δεν πρέπει να συναντιούνται.
- Συνιστάται ξεχωριστές είσοδοι και διακριτικά μονοπάτια κίνησης.

Requirements for Interview and Observation Rooms

Το δωμάτιο
συνέντευξης
πρέπει να:

Άνεση & Ασφάλεια

- Οι αίθουσες πρέπει να είναι ζεστές, φιλόξενες και μη απειλητικές, με απαλά χρώματα, άνετη επίπλωση, έπιπλα κατάλληλα για παιδιά, και χωρίς στολές ή όπλα ορατά.
- Το περιβάλλον πρέπει να επιτρέπει την άνετη αλληλεπίδραση μεταξύ παιδιού και εξεταστή, με ανοιχτό χώρο αρκετό για να μην φαίνεται απειλητικός.
- Οι εγκαταστάσεις πρέπει να είναι προσβάσιμες σε παιδιά με αναπηρίες, π.χ. ράμπες, υλικά φιλικά σε αισθητηριακές ανάγκες, πινακίδες σε γραφή Braille.

Απαιτήσεις για τις Αίθουσες Συνέντευξης και Παρατήρησης

- Καθρέφτες μιας όψεως (one-way mirrors)
- Ζωντανή παρακολούθηση μέσω βίντεο (TV/monitor)
- Επικοινωνία με τον εξεταστή μέσω ακουστικού

Αίθουσα Παρατήρησης

Σύστημα καταγραφής το οποίο:

- Καταγράφουν με σαφήνεια τις εκφράσεις του προσώπου και τις κινήσεις των χεριών
- Είναι διακριτικά και μη απειλητικά στην εμφάνιση
- Επιτρέπουν λειτουργίες pan, tilt και zoom
- Παρέχουν καθαρό και αδιάλειπτο ήχο

Απαραίτητος Εξοπλισμός

- Η καταγραφή αποτελεί το κύριο μέσο τεκμηρίωσης· τυχόν πρόσθετες γραπτές σημειώσεις πρέπει να είναι ελάχιστες ώστε να μην αποσπούν την προσοχή του παιδιού.
- Οι παρατηρητές μπορούν να τεκμηριώνουν από την αίθουσα παρατήρησης..

Εργαλεία

- Αποτροπή οποιασδήποτε επαφής με τον φερόμενο δράστη
- Διασφάλιση ασφαλούς περιβάλλοντος με: καλά φωτισμένους εξωτερικούς χώρους, διακριτική σήμανση, ιδιωτικό χώρο στάθμευσης, συνοδεία αν χρειάζεται.

Πλάνο Ασφαλείας

Προηγμένα Μέτρα

- Οι συνεντεύξεις διεξάγονται σε πολυεπιστημονικά, δια-υπηρεσιακά κέντρα, τα οποία παρέχουν Εξεταστικές Συνεντεύξεις, ιατρικές εξετάσεις, ψυχολογική υποστήριξη και υπηρεσίες προστασίας παιδιού όλα στο ίδιο κτήριο (π.χ. μοντέλο Barnahus).
- Πλήρως προσβάσιμα σε όλα τα παιδιά
- Αποφυγή οποιωνδήποτε παραγόντων που προκαλούν φόβο ή εκφοβισμό
- Ξεχωριστές, διακριτικές είσοδοι για τα παιδιά και τις οικογένειες
- Αφιερωμένες, φιλικές προς το παιδί αίθουσες αναμονής

Χρονισμός για την Δικανική Συνέντευξη

Αρχή:

Η Δικανική Συνέντευξη πρέπει να διεξάγεται το συντομότερο δυνατό μετά την αποκάλυψη ή την εύλογη υποψία βίας.

Γιατί έχει σημασία ο πρώιμος χρονισμός:

- Διατηρεί την ακρίβεια της μνήμης του παιδιού
- Μειώνει τον κίνδυνο αλλοίωσης των πληροφοριών
- Υποστηρίζει ταχύτερη προστατευτική παρέμβαση
- Εξασφαλίζει φιλικές προς το παιδί, ενημερωμένες για το τραύμα και νομικά αξιόπιστες συνεντεύξεις

Χρονισμός για την Δικανική Συνέντευξη

Η καθυστέρηση της Δικανικής Συνέντευξης αυξάνει τον κίνδυνο::

- Αλλοίωσης της μνήμης και εξωτερικών επιρροών
- Φυσικής φθοράς της μνήμης με το χρόνο
- Απώλειας επιβεβαιωτικών στοιχείων (ιατρικά, ψηφιακά, περιβαλλοντικά) Μειωμένης προθυμίας του παιδιού να αποκαλύψει πληροφορίες
- Αρνητικού αντίκτυπου στην συναισθηματική ανάρρωση του παιδιού

Πότε η καθυστέρηση είναι δικαιολογημένη: Μικρή καθυστέρηση μπορεί να θεωρηθεί σκόπιμη αν το παιδί βρίσκεται σε:

- Οξεία ψυχολογική δυσφορία ή σοκ
- Ιατρική αστάθεια
- Υπερφόρτωση ή αδυναμία να συμμετάσχει ενεργά στη συνέντευξη

Αξιολογώντας την ετοιμότητα του Παιδιού

- Ισορροπία της επείγουσας ανάγκης σύμφωνα με τις ανάγκες του παιδιού
- Αν και η συνέντευξη πρέπει να πραγματοποιηθεί γρήγορα, πρέπει να προγραμματιστεί κατάλληλα για το παιδί, λαμβάνοντας υπόψη:
 - Τη συναισθηματική του σταθερότητα
 - Τις αναπτυξιακές ανάγκες του
 - Την ιατρική του κατάσταση
 - Την κόπωση ή τη δυσφορία.

Στόχος: μια έγκαιρη αλλά ασφαλής συνέντευξη.

Διεξάγετε την Δικανική Συνέντευξη όσο το δυνατόν νωρίτερα για να προστατευτούν τα στοιχεία και η ευημερία του παιδιού, χωρίς να διακυβεύεται η ετοιμότητα ή η συναισθηματική ασφάλεια του παιδιού.

Κύρια Σημεία Κεφαλαίου 5

1. Ορισμός της Δικανικής Συνέντευξης (Forensic Interview, FI) και αναγνώριση των βασικών της στοιχείων
2. Κατανόηση των 5 γενικών φάσεων των Δικανικών Συνεντεύξεων
3. Εφαρμογή των αρχών της τεκμηριωμένης (evidence-based)
4. Αναγνώριση του τρόπου με τον οποίο η ανάπτυξη του παιδιού και το τραύμα επηρεάζουν τη διαδικασία της συνέντευξης
5. Λήψη ενημερωμένων αποφάσεων σχετικά με το πότε και εάν πρέπει να διεξαχθεί μια Δικανική Συνέντευξη
6. Γνώση των λειτουργικών απαιτήσεων για τη Δικανική Συνέντευξη
7. Εφαρμογή των σωστών διαδικασιών για καταγραφή, αναφορά και φύλαξη δεδομένων της Δικανικής

Do's

- Προετοιμαστείτε διεξοδικά πριν από τη συνέντευξη
- Δημιουργήστε ένα περιβάλλον φιλικό προς το παιδί και ευαίσθητο στο τραύμα
- Δημιουργήστε σχέση εμπιστοσύνης (rapport)
- Χρησιμοποιήστε ανοιχτές, μη υποβολιμαίες ερωτήσεις
- Ακολουθήστε τεκμηριωμένα πρωτόκολλα συνέντευξης (evidence-based)
- Σεβαστείτε τον ρυθμό, το αναπτυξιακό επίπεδο και τις ανάγκες του παιδιού
- Διατηρήστε υποστηρικτική, ουδέτερη και ενημερωμένη για το τραύμα στάση
- Βεβαιωθείτε ότι οι συνεντεύξεις καταγράφονται κατάλληλα
- Περιορίστε τον αριθμό των συνεντεύξεων
- Ολοκληρώστε τη συνέντευξη με προσοχή

Don'ts

- Θέτετε υποβολιμαίες, καθοδηγητικές ή ερωτήσεις τύπου «επιλογής»
- Διεξάγετε συνεντεύξεις σε περιβάλλοντα μη φιλικά προς το παιδί ή μη ασφαλή
- Επιταχύνετε το παιδί ή διακόπτετε την αφήγησή του
- Εκφράζετε απιστία, σοκ ή αποδοκιμασία
- Υποθέτετε ότι όλα τα παιδιά έχουν τις ίδιες ικανότητες
- Επαναλαμβάνετε ερωτήσεις για το ίδιο γεγονός χωρίς λόγο
- Καθυστερείτε τη διεξαγωγή της Εξεταστικής Συνέντευξης χωρίς λόγο
- Συνεντευξιάζετε ένα παιδί που είναι πολύ κουρασμένο, πεινασμένο, σε δυσφορία ή σε μη ασφαλή κατάσταση
- Χρησιμοποιείτε την Δικανική Συνέντευξη για οποιονδήποτε άλλο σκοπό (π.χ. κλινική συνέντευξη, αξιολόγηση κινδύνου ή αξιοπιστίας)
- Επιτρέπετε σε μη εκπαιδευμένο προσωπικό να διεξάγει Δικανικές Συνεντεύξεις

Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στο
Εγχειρίδιο σελίδες 53-77

Co-funded by
the European Union

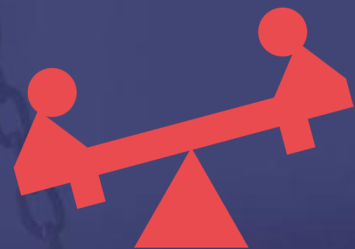

uc3m

Universidad
Carlos III
de Madrid

**Women's Support and
Information Center**
There is a way out of violence!

CHILD

Towards a child-friendly justice

childfriendlyjustice.eu

Κεφάλαιο 6. Μέτρα για μια Φιλική προς το Παιδί και Ευαίσθητη στο Τραύμα Προσέγγιση κατά τη Διαδικασία Ποινικής Δικαιοσύνης

Co-funded by
the European Union

uc3m

Universidad
Carlos III
de Madrid

Women's Support and
Information Center
There is a way out of violence!

Περιεχόμενα

- Τεχνικές Κατάθεσης Παιδιού & Προαπαιτούμενα
- Αναπτυξιακές Παράμετροι
- Διασφάλιση Πρόσβασης των Παιδιών στη Δικαιοσύνη

Το ταξίδι του Παιδιού- Θύματος:

Ανασκόπηση των
διαφορετικών
σταδίων της
διαδικασίας και
της Εξεταστικής
Συνέντευξης

Ανάλυση και
σκέψη σχετικά με
τα ελάχιστα και
προηγμένα μέτρα
σε κάθε στάδιο.

Πρώθηση της
εφαρμογής φιλικών
προς το παιδί και
ευαίσθητων στο
τραύμα πρακτικών σε
όλα τα στάδια της
διαδικασίας ποινικής
δικαιοσύνης.

Διασφάλιση Ασφαλούς και Προσβάσιμης Αναφοράς Βίας κατά Παιδιών

- Δικαίωμα να υποβάλει καταγγελία μόνο του
- Δικαίωμα να συνοδεύεται από πρόσωπο υποστήριξης της επιλογής του
- Τα παιδιά και άλλα πρόσωπα μπορούν να αναφέρουν τη βία στην αστυνομία ή κατά τη διάρκεια παρέμβασης στο Σπίτι του Παιδιού (Children's House)
- Μηχανισμοί διαδικτυακής αναφοράς
- Ανώνυμη αναφορά Αναφορά από τρίτο πρόσωπο

Προαπαιτούμενα για Επαγγελματίες που Διεξάγουν Δικανικές Συνεντεύξεις και Προ- Συνεντεύξεις

Όλοι οι επαγγελματίες που έρχονται σε επαφή με παιδιά-θύματα πρέπει να έχουν ειδική εκπαίδευση σε θέματα όπως:

- Νομικά πλαίσια για τα δικαιώματα των παιδιών – εθνικά και διεθνή
- Ευαίσθητη προς το τραύμα λήψη συνέντευξης
- Φιλική προς το παιδί και πολιτισμικά ευαίσθητη προσέγγιση
- Στάδια ανάπτυξης του παιδιού, ώστε να προσαρμόζεται η συνέντευξη
- Σαφείς κώδικες αναφοράς για ανησυχίες ή υποψίες βίας κατά παιδιών

Ομαδική Συζήτηση

Λίστα Επαγγελματών/Επαγγελματιών που Επιτρέπεται να Έρχονται σε Επαφή με το Παιδί-Θύμα κατά τη Διαδρομή του από την Αναφορά Βίας έως τις Τελικές Αποφάσεις

Γενική εκπαίδευση όλων των επαγγελματιών

Οι επαγγελματίες που είναι πιθανό να έρθουν σε επαφή με παιδιά-θύματα κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας θα πρέπει να είναι σε θέση να (Συμβούλιο της Ευρώπης, 2023c· ECOSOC, 2005):

Κατανοούν τα δικαιώματα των παιδιών θυμάτων βίας

Αναγνωρίζουν τις διαφορετικές μορφές βίας

Αντιμετωπίζουν τους διάφορους μύθους γύρω από την παιδική κακοποίηση

Κατανοούν την συχνότητα της παιδικής κακοποίησης

Αναγνωρίζουν τους κινδύνους και τους προστατευτικούς παράγοντες της παιδικής κακοποίησης

Κατανοούν την επιρροή της παιδικής κακοποίησης στο παιδί (τραύμα και αποκάλυψη)

Κατανοούν τα επίπεδα ανάπτυξης του παιδιού

Γενική Εκπαίδευση όλων των επαγγελματιών

Οι επαγγελματίες που είναι πιθανό να έρθουν σε επαφή με παιδιά-θύματα κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας θα πρέπει να είναι σε θέση να (Συμβούλιο της Ευρώπης, 2023c· ECOSOC, 2005):

Αναγνωρίζουν τον κίνδυνο της δευτερογενούς θυματοποίησης

Να διενεργούν αξιολόγηση άμεσης προστασίας και αναγκών και να παραπέμπουν στις υπηρεσίες υποστήριξης θυμάτων

Να εντοπίζουν τις διαθέσιμες γενικές και εξειδικευμένες υπηρεσίες υποστήριξης και να εξηγούν πώς μπορεί να έχει πρόσβαση σε αυτές το παιδί.

Να εφαρμόζουν δεξιότητες και μέτρα φιλικά προς το παιδί και ενημερωμένα για το τραύμα, ώστε να μειώνεται ο κίνδυνος δευτερογενούς θυματοποίησης.

Να κατανοούν τους αντίστοιχους ρόλους και τις κατευθυντήριες γραμμές παραπομπής όλων των επαγγελματιών που εμπλέκονται στη διαδικασία ποινικής δικαιοσύνης.

Να εξηγούν τους στόχους και τις μεθόδους της Εξεταστικής Συνέντευξης (forensic interviewing).

Εκπαίδευση για τομείς υγείας και εκτός του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης

Στο τέλος της εκπαίδευσης, οι επαγγελματίες φροντίδας, υγείας και άλλοι μη δικαστικοί επαγγελματίες είναι σε θέση να (Baker et al., 2021· Επιτροπή Διοίκησης για τα Δικαιώματα του Παιδιού – CDENF, 2022b):

Να αναγνωρίζουν τον ρόλο και την ευθύνη τους στην αναφορά της παιδικής κακοποίησης (VAC).

Να κατανοούν τις νομικές τους υποχρεώσεις και τις διαθέσιμες επιλογές για αναφορά.

Να περιγράφουν τα βασικά στάδια της ποινικής διαδικασίας.

Εκπαίδευση επαγγελματιών

Η Οδηγία της ΕΕ για τα Δικαιώματα των Θυμάτων [EU Victims' Rights Directive](#) ορίζει ότι «Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι υπάλληλοι που είναι πιθανό να έρθουν σε επαφή με θύματα, όπως οι αστυνομικοί και το προσωπικό των δικαστηρίων, λαμβάνουν τόσο γενική όσο και εξειδικευμένη εκπαίδευση, σε επίπεδο ανάλογο με την επαφή τους με τα θύματα, ώστε να αυξηθεί η ευαισθητοποίησή τους σχετικά με τις ανάγκες των θυμάτων και να τους καταστεί δυνατό να αντιμετωπίζουν τα θύματα με ουδέτερο, σεβαστό και επαγγελματικό τρόπο» (άρθ. 25).

Πρώτη Επαφή με το Σύστημα Ποινικής Δικαιοσύνης μέσα από την Αστυνομία

Το δικαίωμα στην ενημέρωση: Σε ποιον πρέπει να παρέχεται αυτή η ενημέρωση;

Όταν ένα παιδί συνοδεύεται κατά την πρώτη επαφή με την αστυνομία:

- Ο νόμιμος κηδεμόνας / το πρόσωπο που συνοδεύει το παιδί.
- Κάθε παιδί ενημερώνεται για:
 - το όνομα και τον ρόλο του εμπλεκόμενου αστυνομικού,
 - τι θα συμβεί/έχει συμβεί κατά τη διάρκεια αυτής της πρώτης συνάντησης και τι πρόκειται να γίνει σύντομα:

Όταν ένα παιδί είναι μόνο κατά την πρώτη επαφή με την αστυνομία:

- Εξετάστε αν μπορεί να κληθεί/ενημερωθεί ένας ενήλικας.
- Ελέγξτε για πιθανή σύγκρουση συμφερόντων.
 - Αν όχι: συζητήστε με το παιδί ότι θα/πρέπει να ενημερώσετε τον/τους νόμιμο/ους κηδεμόνα/ες του (Σημ.: θα βρίσκεστε δίπλα στο παιδί για οτιδήποτε συμβεί στη συνέχεια).
 - Αν ναι: ενημερώστε έναν ενήλικο που το παιδί εμπιστεύεται (μέτρα προστασίας και ειδικός εκπρόσωπος).

Το δικαίωμα στην ενημέρωση – Πώς πρέπει να παρέχεται αυτή η ενημέρωση;

- Προφορικά ή γραπτά (+ τόσο προφορικά όσο και γραπτά, με την υποστήριξη οπτικών βοηθημάτων).
- Παρέχεται με τρόπο ευαισθητοποιημένο ως προς το τραύμα και κατάλληλο για την ηλικία.
 - Ελέγξτε αν έχουν κατανοήσει την πληροφορία, επαναλάβετε εάν χρειάζεται και ρωτήστε ποιες άλλες πληροφορίες θα ήταν χρήσιμες.
- Σε μικρές ποσότητες, μόνο ως προς ό,τι είναι απολύτως αναγκαίο και κατανοητό.

Το δικαίωμα στη μετάφραση και διερμηνεία.

- Επαγγελματίες διερμηνείς για μη φυσικούς ομιλητές ή άτομα με αισθητηριακές αναπηρίες — δωρεάν — (+ διαθέσιμοι 24/7).
- Το παιδί-θύμα ή το συνοδεύον πρόσωπο μπορεί να υποβάλει γραπτή δήλωση στη μητρική του γλώσσα.

Το δικαίωμα σε νομικές συμβουλές και εκπροσώπηση από δικηγόρο στο όνομά τους

Η αστυνομία οφείλει να ενημερώνει το παιδί και/ή το συνοδύον πρόσωπο σχετικά με το δικαίωμα του παιδιού σε νομική εκπροσώπηση στο όνομά του και δωρεάν (και να επικοινωνεί ενεργά με δικηγόρους εάν ζητηθεί δικηγόρος κατά την πρώτη επαφή). *(+ Η αστυνομία διαθέτει κατάλογο εκπαιδευμένων δικηγόρων ανηλίκων προς επικοινωνία).*

Το δικαίωμα στην ενημέρωση: Προηγμένα μέτρα **CHILD** Towards a child-friendly justice

Τα παιδιά-θύματα θα πρέπει να ενημερώνονται άμεσα με τρόπο φιλικό προς το παιδί, προσαρμοσμένο στην ηλικία, την ωριμότητα και το επίπεδο κατανόησής τους, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις ειδικές περιστάσεις, όπως δυσκολίες επικοινωνίας, αναπηρίες και πολιτισμικές διαφορές.

+/- 0-5 ετών:

- Εξηγήστε ποιοι είστε, τι θα συμβεί ή έχει συμβεί σήμερα και τι θα συμβεί τις επόμενες ημέρες.
- Χρησιμοποιήστε διατύπωση και τρόπο επικοινωνίας που βασίζονται στο επίπεδο κατανόησης και την ηλικία του παιδιού.

+/- 6-12 ετών:

- Εξηγήστε ποιοι είστε, τι θα συμβεί ή έχει συμβεί σήμερα, τι θα συμβεί τις επόμενες ημέρες και παρέχετε πληροφορίες σχετικά με το ποιον μπορούν να επικοινωνήσουν εάν θα μπορούσαν να ωφεληθούν από περαιτέρω βοήθεια.

+/- μεγαλύτερα από 12:

- νημερώστε το παιδί για όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που αναφέρονται ανωτέρω (άρθρα 4-5 VRD).

Ενεργώντας προς το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού: Διενέργεια ατομικής αξιολόγησης αναγκών

Εντοπισμός των
ειδικών αναγκών των
παιδιών.

Ανταπόκριση στις
ατομικές ανάγκες
προστασίας από
επαναθυματοποίηση.

Ανταπόκριση στις
ατομικές ανάγκες
υποστήριξης.

- το συντομότερο δυνατό μετά την καταγγελία (το αργότερο εντός 48 ωρών από αυτήν) (διενεργείται από διεπιστημονική ομάδα, κατά προτίμηση σε Σπίτια του Παιδιού).
- Εστίαση στον εντοπισμό των άμεσων αναγκών του παιδιού (σωματική ασφάλεια και υγεία).
- Βάσει τυποποιημένου και επικυρωμένου εργαλείου.
- Τα παιδιά ενημερώνονται τουλάχιστον σχετικά με το ποια άμεσα μέτρα προστασίας θα εφαρμοστούν και γιατί.

Ενεργώντας προς το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού: Διενέργεια ατομικής αξιολόγησης αναγκών

Εντοπισμός των
ειδικών αναγκών των
παιδιών.

Ανταπόκριση στις
ατομικές ανάγκες
προστασίας από
επαναθυματοποίηση.

Ανταπόκριση στις
ατομικές ανάγκες
υποστήριξης.

- Άμεσες παρεμβάσεις σε κατάσταση κρίσης, βασισμένες σε γρήγορη αξιολόγηση των αναγκών προστασίας. Τα μέτρα προστασίας μπορεί να περιλαμβάνουν:
 - ✓ Αφαίρεση του παιδιού από το σπίτι του,
 - ✓ Διενέργεια ιατρικής εξέτασης,
 - ✓ Διασφάλιση ότι το παιδί έχει τροφή και νερό.
- Η αστυνομία παραπέμπει κατεπειγόντως την υπόθεση στις ανακριτικές αρχές για να διασφαλιστούν περαιτέρω μέτρα προστασίας..

Ενεργώντας προς το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού: Διενέργεια ατομικής αξιολόγησης αναγκών

Εντοπισμός των
ειδικών αναγκών των
παιδιών.

Ανταπόκριση στις
ατομικές ανάγκες
προστασίας από
επαναθυματοποίηση.

Ανταπόκριση στις
ατομικές ανάγκες
υποστήριξης.

- Δικαίωμα συνοδείας από πρόσωπο υποστήριξης της επιλογής τους (από εξειδικευμένο επαγγελματία υποστήριξης θυμάτων, εάν το ζητήσουν).
- Αξιολόγηση πιθανής σύγκρουσης συμφερόντων = ειδικός εκπρόσωπος.
- Κάθε αστυνομικό τμήμα θα πρέπει να διαθέτει κατάλογο κοινωνικών, ιατρικών, ψυχολογικών, θεραπευτικών και εκπαιδευτικών υπηρεσιών υποστήριξης.
 - Πληροφόρηση για τις υπηρεσίες υποστήριξης (προφορικά και γραπτά).
- Τυποποιημένοι μηχανισμοί παραπομπής (+ οι αστυνομικοί παραπέμπουν αυτόματα υποθέσεις κακοποίησης παιδιών σε υπηρεσίες υποστήριξης, εκτός αν το παιδί ή οι μη παραβατικοί νόμιμοι κηδεμόνες του αρνηθούν ενεργά).

Διασφάλιση ενός φιλικού προς το παιδί και ευαισθητοποιημένου στο τραύμα περιβάλλοντος.

Προσέγγιση
φιλική προς το
παιδί και
ευαισθητοποιημέν
η στο τραύμα.

Περιβάλλον
φιλικό προς το
παιδί και
ευαισθητοποιημέν
ο στο τραύμα.

- Υποδοχή με τρόπο ευαισθητοποιημένο στο τραύμα.
- Οι αστυνομικοί χωρίς εκπαίδευση στη δικανική ανάκριση παίρνουν μόνο την αρχική κατάθεση για την κακοποίηση. Δεν θέτουν ουσιαστικές ερωτήσεις σχετικά με τα γεγονότα, αποφεύγοντας προτροπές ή υποβολές.
- Εάν το παιδί συνοδεύεται, το συνοδεύον πρόσωπο ανακρίνεται στην αίθουσα ακρόασης ενώ το παιδί φροντίζεται σε άλλο χώρο.

Σύμφωνα με τα ίδια τα παιδιά, οι επαγγελματίες με φιλική προς τα παιδιά συμπεριφορά:

- Χαμογελούν και είναι φιλικοί, ευγενικοί, χαρούμενοι, συμπονετικοί και προσεκτικοί.
- Παίρνουν στα σοβαρά τα παιδιά και την κατάστασή τους.
- Προσαρμόζουν την προσέγγιση και τη γλώσσα τους ανάλογα με την ηλικία των παιδιών, αντί να τα αντιμετωπίζουν σαν ενήλικες.
- Μιλούν καθαρά ώστε τα παιδιά να μπορούν να τους ακούσουν σωστά.
- Ακούν προσεκτικά.
- Έχουν ανεπίσημη στάση και δημιουργούν χαλαρή ατμόσφαιρα.
- Συμμετέχουν σε “μικρές συζητήσεις” για να κάνουν τα παιδιά να αισθανθούν άνετα.
- Είναι ήρεμοι, υπομονετικοί, δεν υψώνουν τη φωνή τους στα παιδιά και δεν τα πιέζουν.
- Αποφεύγουν τη χρήση στολών ή επίσημων περουκών και ρόμπων.
- Δείχνουν γνήσιο ενδιαφέρον, αλληλεπιδρούν με τα παιδιά και είναι διαθέσιμοι και μπορούν να επικοινωνηθούν οποιαδήποτε στιγμή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

Διασφάλιση ενός φιλικού προς το παιδί και ευαισθητοποιημένου στο τραύμα περιβάλλοντος.

Προσέγγιση
φιλική προς το
παιδί και
ευαισθητοποιημέν
η στο τραύμα.

Περιβάλλον
φιλικό προς το
παιδί και
ευαισθητοποιημέν
ο στο τραύμα.

- **Προσβασιμότητα του αστυνομικού κτιρίου:**
 - Προσβάσιμο με τα μέσα μαζικής μεταφοράς και προσβάσιμο για παιδιά με ειδικές ανάγκες ή εναλλακτική τοποθεσία.
 - Οι εξωτερικοί χώροι των αστυνομικών κτιρίων είναι καλά φωτισμένοι.
 - Ξεχωριστές και διακριτές εισόδους για τα παιδιά-θύματα.
- **Διαμόρφωση χώρου αναμονής:**
 - Ξεχωριστές και διακριτές εισόδους (+ αίθουσες και τουαλέτες) για τα παιδιά-θύματα.
 - Ουδέτερος και φιλικός προς το παιδί σχεδιασμός, με παιδική γωνιά παιχνιδιού (+ ξεχωριστή αίθουσα με έπιπλα και υλικά).
- **Διαμόρφωση αίθουσας ανάκρισης:**
 - Ιδιωτική και ηχομονωμένη αίθουσα ανάκρισης, διασφαλίζοντας την ιδιωτικότητα και το αίσθημα ασφάλειας του παιδιού (χωρίς όπλα).
 - Υπάρχει πρόσβαση σε νερό (+τροφές και ποτά).
 - Οι αστυνομικοί στην αίθουσα ανάκρισης δεν φορούν στολές.

Διασφάλιση της προστασίας της ιδιωτικότητας **CHILD** Towards a child-friendly justice

Οι αστυνομικοί:

- Τηρούν τους κανόνες εμπιστευτικότητας και αποφεύγουν να αποκαλύπτουν πληροφορίες σε οποιονδήποτε χωρίς προηγούμενη άδεια ή νομική βάση.
 - Ακολουθούν αυστηρά τους κανόνες επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων όπως ορίζονται στην Οδηγία 2016/680/ΕΕ και στις εθνικές διατάξεις εφαρμογής της..
- Η δημόσια αποκάλυψη της ταυτότητας παιδιών-θυμάτων βίας τιμωρείται ποινικά, και ούτε το παιδί ούτε οι νόμιμοι κηδεμόνες του μπορούν να δώσουν άδεια για τέτοια αποκάλυψη.

Πρώτη επαφή με το
ποινικό σύστημα μέσω
επαγγελματιών υγείας,
κοινωνικής πρόνοιας
και άλλων
επαγγελματιών εκτός
του νομικού
συστήματος.

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣ
ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΕΠΑΦΗ
ΜΕ ΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Διασφάλιση ασφαλούς και προσβάσιμης αναφοράς κακοποίησης παιδιών για επαγγελματίες.

- Η εθνική νομοθεσία απαλλάσσει τους επαγγελματίες που υπόκεινται σε υποχρεώσεις εμπιστευτικότητας από πειθαρχική, αστική και ποινική ευθύνη όταν αναφέρουν περιστατικά κακοποίησης παιδιών καλόπιστα.
- Οι επαγγελματίες που υπόκεινται σε υποχρεώσεις εμπιστευτικότητας διαθέτουν σαφείς κώδικες αναφοράς για υποψίες ή ανησυχίες σχετικά με κακοποίηση παιδιών.
- Οι επαγγελματίες μπορούν να αναφέρουν περιστατικά κακοποίησης παιδιών ανώνυμα.

Διασφάλιση πρόσβασης των παιδιών στη δικαιοσύνη: Το δικαίωμα στην ενημέρωση

- Οι επαγγελματίες ενημερώνουν το παιδί-θύμα/τους νόμιμους κηδεμόνες προφορικά (+ και γραπτά, καθώς και με διάφορα μέσα):
 - Σχετικά με τις διαδικαστικές λεπτομέρειες αναφοράς στην αστυνομία, περιλαμβάνοντας συζήτηση για τα πλεονεκτήματα και τις προκλήσεις της αναφοράς στην αστυνομία.
 - Σχετικά με την νομική τους υποχρέωση ή δικαίωμα να αναφέρουν την υπόθεσή τους στην αρμόδια αρχή και τους λόγους για τους οποίους επέλεξαν να το κάνουν.
- Οι υπηρεσίες προστασίας παιδιών και άλλοι μη δικαστικοί φορείς παρέχουν φιλικές προς τα παιδιά πληροφορίες στις διαδικτυακές τους πλατφόρμες σχετικά με τη φύση της κακοποίησης παιδιών, τον τρόπο υποβολής καταγγελίας, τις διαθέσιμες υπηρεσίες υποστήριξης, τα δικαιώματα των παιδιών-θυμάτων και την πορεία των ποινικών ερευνών.

Ενεργώντας προς το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού: Διενέργεια ατομικής αξιολόγησης αναγκών

- Η εθνική νομοθεσία επιτρέπει σε μη δικαστικούς επαγγελματίες να μοιράζονται σχετικές πληροφορίες σχετικά με τις ανάγκες του παιδιού με τις ανακριτικές αρχές.
- Η υποστήριξη που παρέχεται από μη δικαστικούς επαγγελματίες πριν η υπόθεση εισέλθει στο νομικό σύστημα συνεχίζεται καθ' όλη τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας, εφόσον χρειάζεται.
- Τα παιδιά-θύματα μπορούν να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες φροντίδας και υποστήριξης θυμάτων ανεξάρτητα από τη συναίνεση των νόμιμων κηδεμόνων τους σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων..

Φάση έρευνας

Καίρια σημασία για τη
συλλογή πληροφοριών
και την ταυτοποίηση του
δράστη

Διασφάλιση πρόσβασης των παιδιών στη δικαιοσύνη: Το δικαίωμα στην ενημέρωση

Σε ποιον παρέχεται αυτή η πληροφορία;

- Η πληροφορία παρέχεται τουλάχιστον στους νόμιμους κηδεμόνες του παιδιού ή σε ειδικό εκπρόσωπο (σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων).
- Κάθε παιδί ενημερώνεται τουλάχιστον για το αποτέλεσμα της φάσης της έρευνας και για τους λόγους τυχόν απόρριψης της υπόθεσης.
- Η ανακριτική αρχή διασφαλίζει ότι το παιδί και οι νόμιμοι κηδεμόνες του ενημερώνονται ενεργά για την πορεία της έρευνας, εφόσον το επιθυμούν..

Διασφάλιση πρόσβασης των παιδιών στη δικαιοσύνη: Το δικαίωμα στη μετάφραση και διερμηνεία

- Η επαγγελματική διερμηνεία για γλωσσικά ζητήματα και αισθητηριακές αναπηρίες είναι διαθέσιμη κατά τη διάρκεια όλων των ανακριτικών ακροάσεων και καταθέσεων.
- Για μη ουσιώδεις πληροφορίες, είναι διαθέσιμη ανεπίσημη διερμηνεία και μετάφραση..

Διασφάλιση πρόσβασης των παιδιών στη δικαιοσύνη: Το δικαίωμα να ακουστεί

- Κάθε φορά που ένα παιδί παίρνει την πρωτοβουλία να ακουστεί σε μια υπόθεση που το αφορά, η ανακριτική αρχή δεν μπορεί να το αρνηθεί και πρέπει να ακούσει το παιδί χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.
- Η συμμετοχή του παιδιού προσαρμόζεται στις περιστάσεις και τις ανάγκες του, δίνοντας προτεραιότητα στους τρόπους επικοινωνίας που είναι πιο κατάλληλοι..

Διασφάλιση πρόσβασης των παιδιών στη δικαιοσύνη: Το δικαίωμα σε νομικές συμβουλές και εκπροσώπηση από δικηγόρο στο όνομά τους

- Εάν το παιδί-θύμα δεν διαθέτει ακόμη δικηγόρο, οι ανακριτικές αρχές ενημερώνουν το παιδί και τους νόμιμους κηδεμόνες του για το δικαίωμά του σε δωρεάν νομική εκπροσώπηση.
- Προτιμότερο είναι η εκπροσώπηση να παρέχεται από εκπαιδευμένο δικηγόρο ανηλίκων..

Ενεργώντας προς το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού: Αποτροπή αδικαιολόγητης καθυστέρησης

Σε όλες τις διαδικασίες που αφορούν παιδιά-θύματα και μάρτυρες βίας.

- Η εθνική νομοθεσία ορίζει χρονικά όρια εντός των οποίων το δικαστήριο ή οι νομικοί επαγγελματίες πρέπει να ενεργούν σε υποθέσεις βίας κατά παιδιών..

Ενεργώντας προς το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού: Διενέργεια ατομικής αξιολόγησης αναγκών

Εντοπισμός ειδικών
αναγκών των
παιδιών.

Ανταπόκριση στις
ατομικές ανάγκες
προστασίας από
επαναθυματοποίηση.

Ανταπόκριση στις
ατομικές ανάγκες
υποστήριξης.

- Διενεργείται σύμφωνα με ένα δομημένο και εμπειρικά δοκιμασμένο πρωτόκολλο, με τρόπο φιλικό προς το παιδί και ευαισθητοποιημένο στο τραύμα.
- Πραγματοποιείται εντός ενός μήνα από την παραπομπή της καταγγελίας στην ανακριτική αρχή.
 - *Επανεκτιμάται σε προκαθορισμένα διαστήματα και μετά από σημαντικά γεγονότα, όπως μεταφορά σε άλλο σχολείο ή εμφάνιση νέων παραγόντων κινδύνου.*
- Διενεργείται από την ανακριτική αρχή που είναι υπεύθυνη για την υπόθεση.
- Ενσωματώνει πληροφορίες που παρέχονται από την αστυνομία, εμπλεκόμενους μη δικαστικούς επαγγελματίες και το δίκτυο υποστήριξης του παιδιού.
- Λαμβάνει επίσης υπόψη τις νομικές, ψυχολογικές, κοινωνικές, συναισθηματικές, σωματικές και γνωστικές ανάγκες και ευημερία του παιδιού, καθώς και τις ανάγκες του δικτύου υποστήριξής του.

Ενεργώντας προς το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού: Διενέργεια ατομικής αξιολόγησης αναγκών

Εντοπισμός ειδικών
αναγκών των
παιδιών.

Ανταπόκριση στις
ατομικές ανάγκες
προστασίας από
επαναθυματοποίηση.

Ανταπόκριση στις
ατομικές ανάγκες
υποστήριξης.

- Οι ανακριτικές αρχές πρέπει να λαμβάνουν προσωρινές αποφάσεις για την προστασία των παιδιών-θυμάτων με βάση τις ατομικές τους ανάγκες προστασίας.
 - Όταν τα παιδιά πρέπει να μετακινηθούν από το σπίτι τους, θα πρέπει – όποτε είναι δυνατό – να τοποθετούνται με άλλα μέλη της οικογένειας.
- Κάθε φορά που ξεκινά ποινική έρευνα, διατάσσεται ταυτόχρονα και έρευνα πρόνοιας παιδιού, με πλήρη εστίαση στο βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.

Ενεργώντας προς το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού: Διενέργεια ατομικής αξιολόγησης αναγκών

Εντοπισμός ειδικών
αναγκών των
παιδιών.

Ανταπόκριση στις
ατομικές ανάγκες
προστασίας από
επαναθυματοποίηση.

Ανταπόκριση στις
ατομικές ανάγκες
υποστήριξης.

- Τα μέτρα υποστήριξης παρέχονται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, ακόμη και αν η ανακριτική αρχή αποφασίσει να μην προχωρήσει στην υπόθεση. Αυτά περιλαμβάνουν:
 - Ιατρική φροντίδα για την αντιμετώπιση τυχόν σωματικών τραυμάτων ή προβλημάτων υγείας, καθώς και παρακολούθηση της υγείας.
 - Πρακτική υποστήριξη, όπως διασφάλιση της φοίτησης στο σχολείο, παροχή μετακίνησης και διασφάλιση επαφής του παιδιού με μη παραβατικά και υποστηρικτικά μέλη της οικογένειας που εμπιστεύεται.

Διασφάλιση φιλικού προς το παιδί και ευαισθητοποιημένου στο τραύμα περιβάλλοντος.

Προσέγγιση
φιλική προς το
παιδί και
ευαισθητοποιημ
ένη στο τραύμα

- Δικανικές εξετάσεις:
 - ✓ Διατάσσονται μόνο εάν είναι απολύτως αναγκαίες ή προς όφελος του παιδιού.
 - ✓ Πραγματοποιούνται από ιατρικές υπηρεσίες που παρέχουν ιατρικές αξιολογήσεις ευαισθητοποιημένες στο τραύμα, κατά προτίμηση σε Σπίτια του Παιδιού.
 - ✓ Χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, διασφαλίζοντας τη διατήρηση κρίσιμων αποδεικτικών στοιχείων για τις ποινικές έρευνες.
- «Προσωπικά αντικείμενα»: το παιδί ενημερώνεται για τους λόγους για τους οποίους είναι σημαντικά για τις έρευνες.

Περιβάλλον
φιλικό προς το
παιδί και
ευαισθητοποιημέ
νο στο τραύμα

- Τα ίδια μέτρα εφαρμόζονται κατά τη φάση της έρευνας όπως και κατά την πρώτη επαφή με την αστυνομία.

Ενεργώντας προς το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού: Διασφάλιση της προστασίας της ιδιωτικότητας

- Οι ανακριτικές αρχές τηρούν τους κανόνες εμπιστευτικότητας και αποφεύγουν να αποκαλύπτουν πληροφορίες σε οποιονδήποτε χωρίς νομική βάση.
- Τα ιατρικά και ψυχιατρικά αρχεία, οι εκθέσεις δικανικών συνεντεύξεων και ιατρικών εξετάσεων, καθώς και οποιαδήποτε άλλα έγγραφα ή αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να παραμένουν εμπιστευτικά.
- Η δημόσια αποκάλυψη της ταυτότητας παιδιών-θυμάτων βίας τιμωρείται ποινικά, και ούτε το παιδί ούτε οι νόμιμοι κηδεμόνες του μπορούν να δώσουν άδεια για τέτοια αποκάλυψη.
- Οι ανακριτικές αρχές διώκουν τα μέσα ενημέρωσης σε περίπτωση που παραβιάζουν το δικαίωμα του παιδιού στην ιδιωτικότητα ή την εμπιστευτικότητα..

Φάση δίκης και μετά τη δίκη

Περιλαμβάνει την προετοιμασία του παιδιού για συμμετοχή στο δικαστήριο, τη διεξαγωγή της δίκης, τη διασφάλιση δικαιοσύνης και αποζημίωσης για το θύμα, την επιβολή ποινής στον δράστη, την εκτέλεση της απόφασης και την πραγματοποίηση επαγγελματικών δραστηριοτήτων μετά τη δίκη που σχετίζονται με την ποινική υπόθεση.

Διασφάλιση πρόσβασης των παιδιών στη δικαιοσύνη:

Το δικαίωμα στην ενημέρωση

- Πριν την απόφαση:
 - Το παιδί πρέπει να ενημερώνεται για τον ρόλο και τις αρμοδιότητες κάθε επαγγελματία, καθώς και για τον ρόλο του παιδιού και τι μπορεί και τι δεν μπορεί να περιμένει.
 - Προκαταρκτικές επισκέψεις στο δικαστήριο (pre-visits).
- Μετά την απόφαση:
 - Οι λόγοι στους οποίους βασίστηκε η απόφαση του δικαστηρίου και οι πιθανές διαδικασίες έφεσης ή καταγγελίας.
- Το δικαίωμα στη μετάφραση και διερμηνεία.

Το δικαίωμα να ακουστεί

- Τα παιδιά ακούγονται κεκλεισμένων των θυρών.
- Ο/Η δικαστής διατάσσει ακροαματική διαδικασία κεκλεισμένων των θυρών (αποτρέποντας την επαφή με τον δράστη).
- Ο/Η δικαστής ασκεί αυστηρό έλεγχο για τη διασφάλιση του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού όταν υποβάλλονται ερωτήσεις από δικηγόρους όλων των πλευρών της διαδικασίας.

Το δικαίωμα σε νομικές συμβουλές και εκπροσώπηση από δικηγόρο στο όνομά τους

Ενεργώντας προς το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού: Διενέργεια ατομικής αξιολόγησης αναγκών

- Η ολοκληρωμένη αξιολόγηση αναγκών επανεκτιμάται περιοδικά από το ενιαίο σημείο επαφής.
- Τα προσωρινά μέτρα προστασίας επανεξετάζονται από τον/την δικαστή.
- Μετά την έκδοση της απόφασης, ο κίνδυνος επαναθυματοποίησης και αντιποίνων πρέπει να επαναξιολογηθεί.
- Υπάρχει συντονισμός μεταξύ δικαστηρίων, υπηρεσιών προστασίας παιδιών, σχολείων και φορέων υγειονομικής περίθαλψης για να διασφαλιστεί ότι το παιδί δεν «εξαφανίζεται» από την προσοχή των θεσμικών φορέων μετά το τέλος της υπόθεσης.
- Η δωρεάν υποστήριξη παρέχεται μετά τις δικαστικές αποφάσεις σχετικά με ενδοοικογενειακή βία από εξειδικευμένες υπηρεσίες..

Ενεργώντας προς το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού:

- **Διασφάλιση φιλικού προς το παιδί και ευαισθητοποιημένου στο τραύμα περιβάλλοντος**
 - Κάθε παιδί υποδέχεται ένας επαγγελματίας του δικαστηρίου (εφόσον ισχύει, σε εξειδικευμένα δικαστήρια με εκπαιδευμένους επαγγελματίες και υποδομές φιλικές προς το παιδί).
 - Στα παιδιά θα πρέπει να παρέχονται ευκαιρίες να εκφράσουν ανατροφοδότηση σχετικά με το πώς αντιμετωπίστηκαν κατά τη διάρκεια των δικαστικών διαδικασιών.

Διεπιστημονική διασυνοριακή συνεργασία

Η διεπιστημονική διασυνοριακή συνεργασία δεν είναι απλώς άθροισμα μέτρων προστασίας, αλλά απαιτεί ομαλή συντονισμένη δράση μεταξύ επαγγελματιών από τους τομείς της δικαιοσύνης, της υγείας και της κοινωνικής πρόνοιας που εμπλέκονται. Αυτό περιλαμβάνει (Συμβούλιο της Ευρώπης, 2011, 2023b· Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020, 2024):

- Συνεργασία για την αξιολόγηση της νομικής, ψυχολογικής, κοινωνικής, συναισθηματικής, σωματικής και γνωστικής κατάστασης των παιδιών.
- Σαφώς καθορισμένους ρόλους, αρμοδιότητες, μηχανισμούς συντονισμού, προϋπολογισμό και μέτρα παρακολούθησης και αξιολόγησης.
- Τυποποίηση και επίσημη καθιέρωση πρωτοκόλλων μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων.

Δημιουργία διεπιστημονικής διασυνοριακής συνεργασίας περιλαμβάνει τα εξής:

- Επικεφαλής: κυβερνητικός φορέας με συνολική ευθύνη για τις πολιτικές που σχετίζονται με την πρόληψη της κακοποίησης παιδιών (VAC) και την υποστήριξη των θυμάτων.
- Κατευθυντήριες οδηγίες και/ή εθνική νομοθεσία σχετικά με το επαγγελματικό απόρρητο και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ όλων των επαγγελματιών.
- Συμφωνίες συνεργασίας, με σαφώς καθορισμένα λειτουργικά πρωτόκολλα για τη διασφάλιση συνεκτικών και ολοκληρωμένων παρεμβάσεων.
- Τακτικές συσκέψεις ή συνεδριάσεις διαχείρισης υποθέσεων μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων επαγγελματιών για την παρακολούθηση μεμονωμένων υποθέσεων.
- Ενιαίο σημείο επαφής για την συνοδεία του παιδιού καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας και για τη διασφάλιση φιλικής προς το παιδί πληροφόρησης και υποστήριξης.

Κύρια συμπεράσματα

Τι μάθαμε:

- Στάδια εργασίας φιλικά προς το παιδί, κατάλληλα για την ηλικία και ευαισθητοποιημένα στο τραύμα
- Η πορεία του παιδιού-θύματος από την αναφορά της κακοποίησης έως την τελική δικαστική απόφαση
- Προαπαιτούμενα για τους επαγγελματίες που έρχονται σε επαφή με παιδιά-θύματα

Co-funded by
the European Union

UNA CASA
PER L'UOMO
società cooperativa sociale

uc3m

Universidad
Carlos III
de Madrid

Women's Support and
Information Center
There is a way out of violence!

Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στο
Εγχειρίδιο σελίδες 78-135